

**Міжнародний центр наукових досліджень
(м. Київ)**

**МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

***«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ЗНАНЬ»***

**28-29 ГРУДНЯ 2017 РОКУ
(ЧАСТИНА ІІ)**

**Київ
МЦНД
2017**

УДК 005
ББК 66.3(0)

Теорія і практика розвитку наукових знань (частина II): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 28-29 грудня 2017 року. – Київ.: МЦНД, 2017. – 56 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Теорія і практика розвитку наукових знань». Висвітлюються актуальні проблеми розвитку науки на сучасному етапі розвитку. Розглядаються актуальні механізми та інструменти забезпечення перспектив наукових досліджень.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

©МЦНД 2017

ЗМІСТ

<i>ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ</i>	5
Нікуліна Т.М., Климюк М.В. МЕХАНІЗМ ТА НАСЛІДКИ БЛОКУВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ	5
Нікуліна Т.М., Климюк М.В. НОВИЙ РІК - НОВІ ЗМІНИ В КОДУВАННІ ТОВАРУ	6
Нікуліна Т.М., Климюк М.В. ПОДАРУНОК ПІД ЯЛИНКУ: «БЛОКУВАННЯ» СИСТЕМИ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ / РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ	7
Орловська К.А. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ. ПОРІВНЯННЯ АНАЛІЗ КРАЇН: УКРАЇНИ, США ТА ШОТЛАНДІЇ	8
Павлова А.С. ПАРАДИГМА СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ	9
Паламаренко В. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ	11
Паламаренко В. РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	12
Пермінова С.О., Кузнець А.О. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА БАЛАНСІ ПІДПРИЄМСТВА	13
Петренко В.М. НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	15
Пироженко Ю.В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ	16
Пілько А.Д., Потятинник Б.Б. АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ПОЗИЦІЇ АГРОХОЛДІНГІВ З УРАХУВАННЯМ РІВНЯ ЇХНЬОЇ ПРОЗОРОСТІ ... 17	17
Попушой А.А. РЕАЛЬНІ ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ТА ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ	19
Примачук Н.С. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ	20
Ропасва А.Г. СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ	22
Сеньовська Я.В., Кутаренко Н.Я. ЗНАЧЕННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	23
Сидоренко К.В., Шевченко Г.С. ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	25
Сидоренко О.М., Яремчук І.В. РОЗМЕЖУВАННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	26
Сковронська А.І., Яровенко Г.М. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КІБЕРЗАГРОЗ В БАНКАХ	27

Соболева І.В., Лобань К.Б. ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИПЛАТИ ДИВІДЕНДІВ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВАМ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ...	29
Соловійова О.В., Глінський Д.О. ПРОГРАМИ ОБМІНУ СТУДЕНТАМИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС ТА ПЕРСПЕКТИВИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ...	30
Спасова К.М., Хуторської П.О. ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТ УКРАЇНИ	33
Сресели Л.Г. ПРОБЛЕМА КВАЛІФИЦІРОВАННИХ КАДРОВ НА РЫНКЕ ТРУДА	34
Тонкоус В.Є. ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ТОРГОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	36
Трунов А.В., Ваганов К.Г. КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕС СТРУКТУР ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ.....	37
Фатенок-Ткачук А.О., Бурачок І.В. ОБЛІКОВІ ПРОЦЕДУРИ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ.....	39
Федоряка С.А. СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	40
Харитоновна Ю.Ю., Чичун В.А. РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖ-МЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	42
Хилюк Д.С. АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	44
Хуторської П.О., Кумейко О.М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	46
Цибульник М.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ ЯК ОДНЕ З ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ.....	48
Цимбал О.А. ПРОЦЕДУРА БАНКРУТСТВА У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ..	49
Черниш С.С. РАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	50
Щецевий Є.І. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	51
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ	52
Мосійчук А.О. КОМУНІКАЦІЯ НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ МЕДІА. БЛОГИ	52
Поліщук В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ КРАЇН СВІТУ.....	54

МЕХАНІЗМ ТА НАСЛІДКИ БЛОКУВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

Система автоматизованого моніторингу відповідності накладних критеріям оцінки ступеня ризиків здійснюється Державною фіскальною службою (далі – ДФС) на підставі аналізу даних звітних показників платників податків, податкової інформації, а також інформації, поданої платником податків за встановленою формою, яка відображає специфіку господарської діяльності платника окремо за кожним видом економічної діяльності. У разі, якщо за результатами моніторингу встановлено, що податкова накладна (далі – ПН) відповідає критеріям оцінки ризику, реєстрація такої податкової накладної зупиняється.

З 1 липня 2017 року запрацював «на повну силу» механізм блокування реєстрації податкових накладних. На даний момент це одне з найобговорюваніших та найболючіших питань вітчизняної бухгалтерії. Отже, які висновки можна зробити за час дії п. 201.16 ст.201 ПКУ?

ДФС визначає, що цей законопроект повинен завчасно реагувати на зловживання недобросовісних платників податків ще на стадії реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування (далі – РК). За для цього були розроблені критерії оцінки ступеня ризиків:

1) обсяг постачання товару/послуги, зазначений у податковій накладній / розрахунку коригування, яку (який) подано на реєстрацію в Реєстрі, у 1,5 раза більший за величину, що дорівнює залишку різниці обсягу придбання на митній території України такого товару/послуги (крім обсягу придбання товарів/послуг за операціями, які звільнені від оподаткування та підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою) та/або ввезення на митну територію України такого товару, зазначеного з 01 січня 2017 року в отриманих податкових накладних / розрахунках коригування, зареєстрованих в Реєстрі, і митних деклараціях, та обсягу постачання відповідного товару/послуги, зазначеному у податкових накладних / розрахунках коригування, зареєстрованих з 01 січня 2017 року в Реєстрі, і переважання в такому залишку (більше 75% загального такого залишку для платників, у яких значення показника D становить більше 0,03; більше 60% - від 0,02 до 0,03; більше 50% - від 0,015 до 0,02; більше 40% - від 0,01 до 0,015, більше 30% - від 0,005 до 0,01, більше 20% - до 0,005) товарів з кодами згідно з УКТ ЗЕД, які визначаються ДФС, та відсутність товару/послуги, зазначеного/зазначеної в податковій накладній, яка подана на реєстрацію в Реєстрі, в інформації, поданій платником податку за встановленою формою, як товару/послуги, що на постійній основі постачається (виготовляється);

2) відсутність (анулювання, призупинення) ліцензій, виданих органами ліцензування, які засвідчують право суб'єкта господарювання на виробництво, експорт, імпорт, оптову і роздрібну торгівлю піддакцизними товарами (продукцією), визначеними підпунктами 215.3.1 та 215.3.2 пункту 215.3 статті 215 розділу VI Податкового кодексу України (далі - Кодекс), стосовно товарів, які зазначені платником податку у податковій накладній, поданій на реєстрацію в Реєстрі;

3) розрахунок коригування, складений початальником товарів/послуг до податкової накладної, яка складена на отримувача - платника податку на додану вартість, якщо передбачається зміна вартості товару/послуг більше ніж удвічі та/або зміна номенклатури товарів/послуг (для кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД - зміна перших чотирьох цифр кодів, а для кодів послуг відповідно до Державного класифікатора продукції та послуг - перших двох цифр кодів)[2].

З нашої точки зору цей складний механізм блокування податкових накладних має як позитивні так і негативні наслідки:

1) наявні критерії ступеня ризиків приводять до зупинення реєстрації й добропорядних платників податку, які мусять затратити безліч часу аби довести правомірність реєстрації податкової;

2) найбільш незахищеним при цьому механізмі є покупець, адже саме він втрачає за таких умов свій податковий кредит, оскільки не бере участі у процесі реєстрації та оскарженні рішення;

3) фінансові втрати платників податку через неотриманий податковий кредит у покупців та необхідність залучення додаткових сил та ресурсів для розблокування податкової накладної / розрахунку коригування у продавців.

4) автоматизація та моніторинг ПН / РК надає можливість виявлення помилкового відображення, зловживання податку на додану вартість ще на стадії реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування.

Отже, зазначений закон має достатньо недоліків, які ще належить усунути аби у боротьбі з нечесними платниками податку не зачіпати інтересів добросовісних платників, але початок покладено й у майбутньому при розумному підході може стати гарантією чесного й безпечного ведення бізнеса. Залишається сподіватися, що в 2018 р. з покращеними «ризиковими» критеріями ми зможемо зробити черговий крок до вдосконалення та налагодження прозорості податкової системи в Україні.

Література:

1. Закон України від 21.12.2016 р. № 1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні».
2. Наказ Міністерства фінансів України від 13.06.2017 р. № 567.
3. Лист ДФС від 09.10.2017 р. № 13296/Д/99-99-07-05-02-14.

Нікуліна Т.М.

канд. екон. наук, доцент

Климок М.В., студентка

Одеський національний економічний університет

НОВИЙ РІК - НОВІ ЗМІНИ В КОДУВАННІ ТОВАРУ

2017 р розпочався з чергової зміни податкового законодавства, згідно з Законом України від 21 грудня 2016 року №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» починаючи з 1 січня 2017 року при складання податкової накладної (далі – ПН) / розрахунку коригування (далі – РК) товарам присвоюється код, згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі - УКТ ЗЕД), а послугам код, згідно з Державним класифікатором продукції та послуг (далі - ДКПП). Код зазначається повністю на всіх етапах постачання товарів, послуг до кінцевого споживача незалежно від дати придбання чи виготовлення такого товару.

Отже, як визначити код? Коди УКТ ЗЕД на товари наведені в Законі України «Про митний тариф України» від 19.09.2013 р № 584-VII. При постачанні послуг коди визначаються (в розумінні п.п. 14.1.185 ПКУ) згідно з Класифікатором ДК 016: 2010 (п.п. «а» п. 201.1 ПКУ). Якщо йдеться про неімпортовані та неімпортовані товари, послуги, то код УКТ ЗЕД можна зазначити не повністю, а обмежитися тільки першими чотирма цифрами. Для імпортованих та підакцизних товарів - код зазначається повністю згідно п. 201.1 ПКУ.

Код товару/послуги відповідно до УКТ ЗЕТ та ДКПП - це обов'язковий реквізит ПН / РК для всіх без винятку товарів та послуг, у випадку якщо в ньому допущено помилку, покупець втрачає право на податковий кредит. Зміна коду УКТ ЗЕД фактично є зміною номенклатури. Тому виправляється така помилка шляхом складання розрахунку коригування. А отже, покупець отримує право на податковий кредит лише у тому періоді, коли постачальник склав і зареєструє розрахунок коригування (у разі його своєчасної реєстрації) або коли постачальник зареєструє РК (у разі його несвоечасної реєстрації).

Отже, впровадження механізму обов'язкового кодування товарів та послуг можна вважати ще одним кроком у боротьбі з недобросовісними платниками податку на додану вартість. Основна мета, з якою вводилося кодування, - відстежувати рух товарів та послуг на «вході» і «виході», а тому ще на стадії реєстрації податкової накладної виявити помилку та не допустити її.

17 листопада 2017 р. у Верховній Раді зареєстровано урядовий законопроект про Митний тариф України № 7306. Його суть полягає в приведення законодавчої бази України у відповідність із системою загальноєвропейських норм міжнародного права шляхом створення Митного тарифу України, в основу Закону покладено нову версію УКТ ЗЕД, побудовану на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів 2017 р. і Комбінованої номенклатури Європейського Союзу, з урахуванням зобов'язань в рамках Світової організації торгівлі. Закон набере чинності з 1 січня 2018 р.

Література:

1. [Закон України від 19.09.2013 р. № 584-VII «Про Митний тариф України».](#)
2. [Законом України від 21 грудня 2016 року № 1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні».](#)
3. [Закон України від 17.11.2017 р. № 7306 «Про Митний тариф України».](#)

ПОДАРУНОК ПІД ЯЛИНКУ: «БЛОКУВАННЯ» СИСТЕМИ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ / РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ

2017 р. відзначився низкою змін у Податковому законодавстві України, серед яких, мабуть, одним з найбільш приголомшливих нововведень стало впровадження системи автоматизованого моніторингу відповідності накладних критеріям оцінки ступеня ризиків. Критерії оцінки ступеню ризиків, достатніх для зупинення податкових накладних (далі – ПН) / розрахунків коригування (далі – РК) у системі реєстрації, були впроваджені ДФС на основі Наказу Мініфіну від 13.06.2017 р. №567, яким, після тривалих дебатів між Державною фіскальною службою (далі – ДФС) та Міністерством фінансів України, визначається, що цей законопроект повинен завчасно реагувати на зловживання недобросовісних платників податків ще на стадії реєстрації ПН / РК. Але після закінчення тестового режиму та масових блокувань, стало зрозуміло, наскільки він недосконалий. Як наслідок - безліч оскаржень в судовому порядку на відмову у реєстрації, скарг та претензій з боку платників податків, фінансові втрати підприємств через відсутність податкового кредиту та необхідності додаткових зусиль для реєстрації та підтвердження свого податкового зобов'язання,

Беручи до уваги все вищезазначене, 7 грудня 2017 р. Верховна рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», на базі законопроекту №6776-д. Закон передбачає черговий ряд змін в багатьох нормах Податкового кодексу України, проте бонусом для платників податків можна вважати тимчасове призупинення системи блокування ПН / РК. Однак, не слід забувати, що це лише «тимчасовий перепочинок» і необхідно зібратися з силами перед подальшими змінами.

Отже, в чому суть Закону? Тепер розробкою «ризикових» критеріїв буде займатися Кабінет Міністрів України (далі – КМУ), залишилось побачити як це позначиться на їх якості. Протягом двох місяців КМУ повинен визначити порядок призупинення реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування, а протягом трьох місяців - прийняти та привести у відповідність всі нормативно-правові акти відповідно до Закону.

А ось вже заблоковані ПН / РК умовно можна поділити на дві категорії:

- 1) заблоковані з 01.12.17 р. до дати набуття чинності Закону. Вони будуть розблоковані в старому порядку, тобто з формуванням та подачею повідомлення та всіх підтверджуючих документів;
- 2) заблоковані до 01.12.17 р., такі податкові накладні / розрахунки коригування будуть зареєстровані автоматично, крім випадків:

- коли по таким ПН / РК не подані пояснення та документи на «розблокування» станом на 01.12.17 р.;

- коли по таким ПН / РК прийнято рішення про відмову у реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних та станом на 01.12.17 р. не розпочали процедуру оскарження такого рішення в адміністративному або судовому порядку.

Передбачено, що закон набирає чинності з 01. січня 2018 р., а норми щодо тимчасового зупинення системи ризиків з податку на додану вартість днем, що буде наступним за днем опублікування цього закону.

Література:

1. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-VI : текст із змінами станом на 03 грудня 2017 р.
2. Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» від 07.12.17р.
3. Наказ Мініфіну від 13.06.2017 р. №567.

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ. ПОРІВНЯННЯ АНАЛІЗ КРАЇН: УКРАЇНИ, США ТА ШОТЛАНДІЇ

Актуальність теми обумовлена особливим місцем, яке займає банківська система в кожній державі. Банківська система стала однією з головних ланок у сучасній економічній системі, як в Україні так і у всьому світі. Вона несе великий вплив в економіку і щоб цей вплив мав позитивний характер необхідний жорсткий контроль за їхньою діяльністю.

Метою даної роботи є проаналізувати стан банківської системи деяких країн світу, щоб отримати досвід від більш розвинених країн у цьому питанні та мати змогу скористатись набутими знаннями для покращення банківської системи нашої країни.

Банківська система – законодавчо визначена, чітко структурована сукупність фінансових посередників грошового ринку, які займаються банківською діяльністю.[1,108] У такому визначенні банківська система не включає небанківських фінансових посередників грошового ринку. Цим вона помітно відрізняється від визначення кредитної системи.[1,108] В даній роботі будуть розглянуті одні з найстабільніших банківські системи світу в порівнянні з Україною.

Банківська система Швейцарії.

Швейцарія має великі досягнення у фінансовій сфері, вона є важливим фінансовим центром не лише Європи, а й усього світу (Цюріх – третій світовий валютний ринок). Дана країна завжди зберігала нейтралітет і, як демонструє час, це є одна з найкращих стратегій на сьогоднішній момент. Вони мають довіру клієнтів завдяки стабільній внутрішньополітичній обстановці, вдосконалення власної системи, створення певних особливостей для зручності клієнтів. [3]

Перша особливість яку слід зазначити це «загадка» вкладу. Вони мають захищати всю надану інформацію своїх користувачів в таємниці. Але одного разу був неприємний випадок, коли банк Швейцарії повинен був виплатити чималі гроші своїм клієнтам за недотримання своїх же правил. [2]

Другою особливістю є відсутність податків. Наприклад, отримані доходи від трастових операцій, у вигляді відсотків від вкладів не оподатковуються. Тобто, якщо суб'єкт має рахунок в офшорній зоні, то він не ризикує своїм капіталом, при умові, що не декларує власний дохід і не платить прибутковий податок. Трохи знаючи економічну ситуацію, то на сьогоднішній момент, податок в інших країнах коливається від 8 до 50%, тому для системи це є великий плюс. Але це є і великим поштовхом до «відмивання» грошей, але і тут Швейцарія встигла «прикласти руку». Вони ведуть активну співпрацю з міжнародними та національними організаціями щодо незаконних фінансових операцій та мають чималі успіхи у цьому питанні.[3]

Третя особливість – номерні рахунки. Це означає, що рахунку присвоюється номер, а не ім'я, як звикли більшість з нас. З одного боку, це зручно для компаній та корпорацій, вони не переймаються за збережену інформацію та кошти, які можна сміливо накопичувати на рахунку в таємниці від конкурентів. З іншого боку, це не дуже зручно одній особі, яка використовує рахунок не так часто.[2]

Банківська система США

Банківська система США має значні відмінності від решти сформованих систем навіть в найбільш розвинених країн світу. Однією з головних особливостей даної системи є те, що вона складається з величезної кількості банків. Основою є Федеральна резервна система, яка вважається центральним банком країни. А вона, у свою чергу, складається з 12 Федеральних резервних банків, які розподілені по території країни, згідно за рівнем економіки. Частина комерційних банків регулюються федеральним урядом, а решта – владою окремих штатів.Останнім часом, для покращення фінансового становища, американські банки надають свою увагу ринку цінних паперів, і це є досить виграшною стратегією. Значного розвитку отримали інвестиційні та комерційні банки. В деяких штатах фінансове законодавство зменшило тиск на фінансові установи, тому конкуренція на внутрішньому ринку суттєво зросла. Інвестиційні банки прагнуть владарювати в кредитуванні, а комерційні проникають на фондові біржі.

Розвитку також отримали депозитні установи (ощадні та кредитні організації); страхові компанії (страхування життя, майна); пенсійні фонди (приватні фонди, фонди урядів штатів та органів місцевого самоврядування). Але головним недоліком банківської системи США є хвиля значних банкрутств банків, причиною яких стали зміни в законодавстві, вичерпані ресурси та зміни в кон'юнктурі світового ринку. Розвиток банківської системи США ніколи не стоїть на одному місці, а весь час вдосконалюється та прагне розширити свої можливості не лише в межах своєї держави, а й на міжнародному ринку, а це є доволі складним завданням.[4]

Банківська система України

Банківська система України формувалась в достатньо нелегкий період, країна тільки отримала незалежність та повинна була формувати всю економіку з самого початку. Саме в цей час було стрімке падіння виробництва, цінова лібералізація, гіперінфляція та повний дисбаланс економічних процесів. В Україні склалась дворівнева банківська система, верхній рівень представлений Національним банком, а на нижньому рівні діють комерційні банки, що поділяються на універсальні й спеціалізовані, а також небанківські кредитно-фінансові інститути. Всі банки підпорядковуються НБУ. За показниками Всесвітнього економічного форуму українські банки є найгіршими у світі – 138 місце. Станом на 2016 рік у країні функціонували 111 банків, серед них: банки з приватним українським капіталом — 35 %; банки з іноземним капіталом — 34 %; державні банки — 31 %. В Україні використовують економічні методи управління банківською системою, а коли вони є невідповідні, то послуговуються адміністративними методами, як правило, застосовують до окремих банків, а не до всієї системи.[5]

Отже, банківська система є досить важливим фінансово-правовим інститутом, бо контролює всі фінансові та кредитні розрахунки. Проаналізувавши вітчизняну банківську систему та системи світових фінансових лідерів, можна побачити, що проблеми в банківській системі України спричинені недосконалим керуванням, недотримання встановлених правил, немає належних перевірок щодо діяльності банків та недосконалістю структурних складових. Всі банківські системи дуже схожі між собою. Спільною рисою Швейцарії, США та України є Центральний банк, який контролює всі процеси в даній сфері. А це є теоретичним поштовхом, що наша держава може покращити рівень розвитку банківської системи, але для цього потрібен час, бажання та розум.

Джерела інформації

1. Основи банківської справи, 2007, Івашченко В.В., Невлюдов І.Ш., Краснобрижа Г.А., Денисов С.В., Новоселов С.П.
2. <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/510/1/BSU-SRVUG-Dzubluk-mon.pdf>
3. http://papers.univ.kiev.ua/1/jurydychni_nauky/articles/zlatina-n-peculiarities-of-banking-systems-of-foreign-countries-on-the-exampl_16801.pdf
4. <http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/bankdelo/part3/009.htm>
5. https://uk.wikipedia.org/wiki/Банківська_система_України

Павлова А.С.

*аспірант кафедри готельно-ресторанного бізнесу
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПАРАДИГМА СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

У сучасній економіці будь-яке підприємство готельного господарства повинно будувати свою діяльність на основі планування. Планування має охоплювати будь-які сфери діяльності підприємства (виробничу, кадрову, фінансову, інвестиційну, маркетингову, технологічну, податкову), однак для різних функціональних напрямків діяльності організації акценти в плануванні можуть відрізнятися [4, с. 157]. Внаслідок цього для маркетингової діяльності властиво зміщення в бік стратегічного управління.

Термін «стратегічний маркетинг» був введений в науку з кінця 60–70-х рр. для того, щоб позначити різницю між поточним управлінням на рівні виробництва і управління, здійснюваним на вищому рівні. Необхідність фіксації такого розходження була викликана в першу чергу змінами в умовах ведення бізнесу. Про-

відною ідеєю, що відбиває сутність переходу від оперативного управління до стратегічного – це зміна центра уваги вищого керівництва на оточення, для того щоб відповідним чином вчасно реагувати на зміни [1, с. 26].

Слід зазначити, що в ході планування діяльності готельним підприємством дотримується певна послідовність етапів планування. Таким чином, роль маркетингу в стратегічному плануванні підприємства можна висловити в наступному: забезпечує управлінські методологічні принципи – маркетингову концепцію, що припускає орієнтацію стратегії готельного підприємства на потреби найважливіших груп споживачів; надає вихідні дані для розроблення стратегічного плану, допомагаючи виявити привабливі можливості ринку і дозволяючи оцінити потенціал підприємства; допомагає розробляти стратегію в рамках кожного окремого підрозділу підприємства готельного господарства.

Виходячи з вищенаведеного можна виділити наступні найбільш часто цитовані авторські підходи до визначення категорії «стратегічний маркетинг»:

- стратегічний маркетинг – маркетинговий процес, здійснюваний підприємством з ринковою орієнтацією з метою досягнення показників, що перевищують середньоринкові, шляхом систематичного проведення політики створення товарів і послуг, що забезпечують споживачів товарами більш високої споживчої цінності, ніж у конкурентів [1, с. 31];

- стратегічний маркетинг – це діяльність з розробки нормативів конкурентоспроможності підприємства та виробництва товарів на основі досліджень стратегічних потреб, цінностей, товарів і ринків. Стратегічний маркетинг є першою стадією життєвого циклу об'єктів і першої загальної функцією управління (менеджменту) [3, с. 46];

- стратегічний маркетинг – це, перш за все, аналіз прогнозованих потреб фізичних осіб і підприємств. З точки зору маркетингу покупець не стільки має потребу в товарі, скільки бажає вирішити проблему, яку може вирішити товар. Рішення може бути знайдені за допомогою різних технологій, які самі по собі безперервно змінюються. Роль стратегічного маркетингу – простежувати еволюцію певного ринку і виявляти різні існуючі або потенційні ринки або їхні сегменти на основі аналізу потреб, які потрібно задовольняти [2, с. 39].

Стратегічний маркетинг виконується переважно на «вході» готельного підприємства, а тактичний – в основному на «виході». Стратегічний маркетинг як стадія життєвого циклу послуги відображає просторовий аспект проблеми, а як функція – часовий аспект. Основними інструментами стратегічного маркетингу є прогнозування, функціонально-вартісний аналіз, стратегічна сегментація ринку, а тактичного – тактична сегментація ринку, реклама, просування товару на ринок, стимулювання збуту [5, с. 61]. Звідси і відповідність кваліфікаційним вимогам до маркетологам-стратегам і маркетологам-тактикам будуть абсолютно різними.

Таким чином, стратегічний маркетинг – це, по-перше, концепція орієнтації будь-якої діяльності на споживача, по-друге, відповідно до стандартів ISO серії 9000, перша стадія життєвого циклу об'єкта і, по-третє, перша загальна функція управління (менеджменту) [3, с. 78].

Цілі стратегічного маркетингу полягають в регулярній підготовці аналітичних даних про реалізацію готельної послуги. Всі готельні підприємства, чия діяльність є ефективною і прибутковою, мають одну спільну рису: вони дуже уважні до потенційних споживачів, а в здійсненні такого підходу їм допомагає система стратегічного маркетингу. Такі готельні підприємства зосереджені на задоволенні бажань клієнта, вони створюють послуги високої якості, що не може залишитися непоміченим для потенційного споживача. Досконало володіючи методами стратегічного маркетингу, численні готельні підприємства в разі піднімають попит на власні товари і послуги, що позитивно впливає на доходи готельного підприємства.

Література:

1. Криківський С. Стратегічний маркетинг : навчальний посібник / С. Криківський, Л. Третьякова. – 2-ге вид. – Львів. – Вид-во Львівської політехніки. – 2013. – 256 с. – (Серія «Світ маркетингу і логістики». – Вип. 3).
2. Куденко Н. Стратегічний маркетинг : навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2005. – 152 с.
3. Ламбен Ж.Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива. Пер. с французского. – СПб. : Наука, 1996. – XV+589 с.
4. Маркетинг : підручник / В. Руделіус, Л. Мороз, Н. Глинський [та ін.] ; ред. упор. О. Сидоренко, Л. Макарова. – 2-е вид. – К. : Навч.метод. Центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2008. – 580 с.
5. Окландер М. Напрямки модернізації маркетингової діяльності в Україні / М. Окландер // Маркетинг в Україні. – 2015. – № 5. – С. 59–65.

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

В даній роботі внесено пропозиції щодо розробки заходів з підвищення розвитку персоналу, як основного чинника у підвищенні конкурентних переваг організації. Розглянуті особливості ділових ігор, що впливають на розвиток внутрішнього потенціалу працівників організації.

Ключові слова: персонал, працівники, організація, ділові ігри.

В сучасних умовах будь які знання зазнають вагомий вплив, що супроводжується її старінням та втратою достовірності. Якісне виконання своїх робочих зобов'язань персоналом завжди було основою успішності функціонування організацій. Постійний розвиток суспільних потреб та потреб організації вимагає постійного вдосконалення знань і практичних навичок персоналу, необхідних для створення належних умов функціонування підприємства, реалізації внутрішнього потенціалу кожного працівника та забезпечення стабільного розвитку організації у відповідності до всезростаючих потреб ринку [1].

В ході наукового дослідження виявлено, що існує ряд методів, що забезпечують професійне навчання персоналу організації:

1. *Навчання на робочому місці.* Взагалі процес навчання працівника на робочому місці є характерним для більшості організацій, які прагнуть швидко навчити особливостям трудової діяльності працівника з меншими витратами коштів і часу. Такий вид навчання проводиться в звичайній робочій атмосфері та розкриває характерні риси робочого процесу, навчаючи співробітника усім нюансам професійної діяльності, які можуть виникати під час реалізації завдань трудового процесу за робочим місцем.

2. *Навчання поза робочим місцем* – це усі можливі види розвитку персоналу, що виходять за межі організації і робочого процесу, тобто є такими, що проводяться поза робочим часом, не на основному місці роботи. Даний вид навчального процесу включає використання роботи спеціалізованих навчальних закладів, які проводять навчальний процес за межами організації. Взагалі процес навчання персоналу може складатися як з теоретичної підготовки, так і з практичної або може включати обидві, як паралельну так і послідовну.

3. Використання методів навчання, які задовольняють обидва варіанти двох вищезазначених методів професійного навчання;

4. Самопідготовка працівника, яка характеризується індивідуальним вивчення теоретичного матеріалу, самостійного освоєння практичних навичок, спостереження за роботою інших працівників, з метою постійного покращення знань і вмінь. Іноді самоосвіта є більш продуктивною, а ніж групові та курсові навчання, оскільки працівник, який займається самопідготовкою не відчуває тиску з боку інших працівників і здійснює навчання з більшим комфортом для себе. Проте частіше такий вид навчання є більш затяжним з точки зору розподілу часу.

Основними формами підвищення рівня кваліфікації та знань для працівників є такі методи, як: ділові ігри, кейс-стадіз та моделювання.

Проведення ділових ігор дозволяє працівникам творче підійти до вирішення питань та ситуацій різного роду, які можуть виникнути в ході виконання їх робочих функцій. Подібний вид творчого стимулювання дає можливість учасникам навчання формувати погляди на управління, навички та підходи до вирішення глобальних і локальних проблем.

Кейс-стадіз — це обговорення в групі працівників та керівників проблем, які реально існують на підприємстві, з метою знаходження певного консенсусу і ідей щодо їх вирішення. При цьому необхідно пригнічувати різного роду прояви бурхливих емоцій, які можуть провокувати конфлікт. Ведення дискусії вимагає ділової стриманості і уникнення від звинувачень. Основною метою є вияв шляху вирішення проблеми, а не знаходження винуватців.

Одним із відомих підвидів «кейс-стадізу» є метод моделювання інциденту, де здійснюється загальний опис ситуації не вдаючись у подробиці. Керівник при цьому дає відповіді на питання узагальнюючи їх.

На даний момент все більше у практику проведення ділових ігор вводяться можливості проведення співбесід, де здійснюється оцінка вмінь ведення переговорів [2], ведення дискусії та обговорень [3], а також можливості участі працівників в управлінні організацією [4].

Висновок. Навчання персоналу і підвищення його кваліфікації є важливим етапом функціонування будь якої організації, оскільки топ-менеджмент останніх прагне мати у своєму складі висококваліфікованих працівників, здатних вирішувати складні завдання (з різним коефіцієнтом складності), з мінімальними втратами коштів та часу.

Література

1. *Шепута М.М.* Розвиток людських ресурсів у забезпеченні конкурентоспроможності працівників і підприємства / М.М. Шепута, Л.Л. Литвиненко, В.В. Передерій // «Економіка. Фінанси. Право». — 2017. — № 11. — С. 26–30.
2. *Білявський В.М.* Людський капітал як інструмент оцінювання конкурентоспроможності організації / В.М. Білявський // Вісник Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. — 2017. — № 92. — С. 79–87.
3. *Білявський В.М.* Оцінка ефективності соціальних технологій у системі корпоративного управління організацією / В.М. Білявський // Вчені записки ун-ту «КРОК». — Випуск 28 : Том I. — 2011. — С. 21–29.
4. *Biliavskiy V.* Evaluation of personal career management efficiency of trade enterprise employees / V. Biliavskiy, J. Biliavska // Canadian Journal of Science and Education : journal. — Toronto, 2014. — № 2 (6). — P. 684–695.

Науковий керівник — канд. екон. наук, доц. Білявський В.М.

Паламаренко В.

магістр ЗЕД-519

Національний авіаційний університет

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

В сучасних умовах господарювання процес ведення бізнесу і управління персоналом здійснюється за допомогою комунікацій. Остання є невід'ємною складовою обміну інформацією, яка є необхідною для ефективного управління організацією. Тому, актуальним напрямом дослідження є проведення аналізу ролі комунікацій в процесі управління на шляху досягнення цілей організації.

Визначено, що комунікація – це процес обміну інформацією між людьми, яка передається вербально, невербально або електронними носіями. Комунікація є важливим аспектом в діяльності топ-менеджменту [1], яка допомагає спілкуватися з підлеглими, вести переговори з діловими партнерами та на основі отриманої інформації приймати ефективні управлінські рішення. У разі відсутності комунікацій організація стає некоординованою [2], всі процеси відбуватимуться хаотично, порушиться нормальне функціонування, що може призвести до повної зупинки функціонування організації. В основу комунікативного процесу покладена інформація, яка є головним інструментом для реалізації управлінських функцій. Більше половини обов'язків управлінського персоналу займає робота з інформацією, починаючи із телефонних розмов і закінчуючи роботою з документами. Наразі, під інформацією слід розуміти частину комунікативного процесу, що містить відомості про зовнішнє середовище організації і може бути оцінена користувачем (як зрозуміла і корисна для нього).

Як відомо, налагодження комунікативного процесу сприяє досягненню ефективної групової взаємодії [3], що підвищує рівень продуктивності праці, сприяє інтелектуальному розвитку громадянського суспільства та є невід'ємною складовою для реалізації більшості управлінських функцій.

Слід зазначити, що елементами комунікативного процесу є [4, с.121]: *відправник*, тобто особа, яка генерує та передає інформацію; *повідомлення*, а саме закодована інформація, що призначена для розкодування отримувачем; *канал* – певний спосіб, за допомогою якого передається інформація; *отримувач* – людина, для якої була призначена відправлена інформація; *зворотній зв'язок* – звітність перед відправником про правильність розкодування даного повідомлення, необхідна для мінімізації спотворення та правильного декодування інформації.

Як відомо, під час передачі інформації можуть виникнути певні перешкоди, які впливають на її сприйняття. Розрізняють такі види перешкод, як: перешкоди сприйняття – кожна інформація може бути

по різному інтерпретована в залежності від роду діяльності, якою займається людина; семантичні перешкоди – різне сприйняття жестів, слів та інтонації відправника; невербальні перешкоди – різне сприйняття невідомих посилань у вигляді міміки та жестів відправника інформації; неналагоджений зворотній зв'язок, який негативно впливає на ефективність комунікативного процесу, що може породити різні види конфліктів або інших небажаних реакцій отримувача інформації; організаційно-управлінські перешкоди – викликані недосконалістю побудови і функціонування організаційної структури організації, що порушують процес управління, підвищують моральне навантаження та виконання функцій менеджера; психо-фізіологічні перешкоди – залежить від особливостей людини і її фізичного стану (особливостей характеру, енергійності, зосередженості, сили тощо).

Таким чином, слід зазначити, що важливим елементом комунікативного процесу є зворотній зв'язок, який забезпечує достовірність точного декодування інформації, зменшує ризик неправильного інтерпретування та підвищує рівень налагодження комунікації в процесі виконання управлінських функцій.

Література

1. Білявський В.М. Системний підхід до організації трудової діяльності в торгівлі / В.М. Білявський // Економіка : проблеми теорії та практики. — Вип. 193 : Том III, 2004. — С. 873–884.
2. Білявський В.М. Адаптивний підхід до управління соціальним капіталом підприємства / В.М. Білявський // Вісник Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. — 2005. — № 1. — С. 52–59.
3. Білявський В.М. Розвиток соціальних програм на рівні торговельного підприємства / В.М. Білявський // Вісник Донец. держ. ун-ту економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. — 2005. — № 3 (27). — С. 117–125.
4. Ігнат'єва І.А. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу) : підруч. / І.А. Ігнат'єва, О.М. Паливода, Р.В. Янковой. — К. : Київ. нац. ун-т технол. та дизайн., 2014. — 360с.

Науковий керівник – к.е.н., доц. Білявський В.М.

Пермінова С.О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту

Кузнець А.О.

студентка факультету менеджменту та маркетингу

Національний технічний університет України «КПІ ім. І.Сікорського», м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА БАЛАНСІ ПІДПРИЄМТВА

Суб'єкти господарювання, які успішно діють на ринку володіють певним набором нематеріальних активів, і особливо об'єктами інтелектуальної власності, що є одним із важливих аспектів діяльності організації. Використання цього різновиду активів в економічному обороті дає можливість сучасному підприємству змінити структуру свого виробничого капіталу. За рахунок збільшення частки нематеріальних активів у вартості нової продукції і послуг збільшується їх наукоємність, що має велике значення для підвищення конкурентоспроможності та отримання конкурентних переваг на ринку.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку нематеріальні активи визначаються як немонетарні активи, які не мають матеріальної форми та можуть бути ідентифіковані. Придбаний або отриманий нематеріальний актив визнається, якщо існує імовірність одержання суб'єктом господарювання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена [1].

Нематеріальні активи - це принципово новий об'єкт фінансового обліку, особливий вид вкладення капіталу, який характеризує економічний потенціал підприємства та його фінансову стабільність. Під поняттям «нематеріальні активи» розуміється як умовна вартість об'єктів інтелектуальної власності підприємства, так і витрати на нематеріальні об'єкти.

Кожен нематеріальний актив має свою вартість, оскільки гарантує власнику певні узаконені права та привілеї. Більшість із них не мають матеріальної форми, проте можуть міститися на фізичній субстанції, такій як компакт-диск (елемент комп'ютерного забезпечення), юридична документація (ліцензія чи патент) або пилвка. Визнається актив як матеріальний або нематеріальний на основі оцінки того, який елемент є суттєвим [2].

Відповідно до п. 5 ПБО 8 однією з груп НМА є група «Авторське право та суміжні з ним права», до якої, зокрема, включаються права на комп'ютерні програми, які належать до об'єктів права інтелектуальної власності, а саме, до об'єктів авторського права.

Комп'ютерна програма визначається як набір цифр та кодів у певному порядку та придатна для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної цілі або результату. Завдяки частині четвертій ст. 433 Цивільного кодексу комп'ютерні програми охороняються як літературні твори [2].

Згідно з Інструкцією № 291 облік комп'ютерних програм ведеться на субрахунку 125 «Авторське право та суміжні з ним права» до рахунку 12 «Нематеріальні активи» у випадку, коли підприємство отримало майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерні програми, зокрема, право на відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі, її переробку, продаж, виключне право дозволити використання комп'ютерної програми тощо [3].

Придбання ліцензії і комп'ютерні програми (за умови відповідності критеріям визнання активів) відображаються на субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи» до рахунку 12 у разі, коли підприємство як кінцевий користувач, отримало невиключне право на користування примірником комп'ютерної програми, проте у такого користувача немає права відтворювати (тиражувати) і продавати таку програму іншим особам [3].

Згідно з п. 10 ПБО 8 придбани (створені) НМА зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається із ціни (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок), мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, в якому він придатний для використання за призначенням. При цьому фінансові витрати не включаються до первісної вартості НМА, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до ПБО 31) [3].

Якщо програмне забезпечення для комп'ютера є невід'ємною (невіддільною) частиною пов'язаного з ним апаратного забезпечення, то таке програмне забезпечення розглядають як основний засіб. Відповідно вартість такого програмного забезпечення бере безпосередню участь у формуванні первісної вартості об'єкта основних засобів — комп'ютера і відображається на субрахунку 104 «Машини та обладнання» до рахунку 10 «Основні засоби». Необхідно також врахувати, що згідно з Інструкцією № 291 на суму використаної амортизації на капітальні інвестиції (у тому числі на придбання об'єктів НМА) зменшується залишок на позабалансовому рахунку 09 «Амортизаційні відрахування» [3].

Тобто, купуючи комп'ютерну програму підприємство має встановити порядок її обліку. Витрати підприємства на придбання НМА відображаються спочатку на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» до рахунку 15 «Капітальні інвестиції». У разі, якщо програма необхідна для виконання комп'ютером його функціональних завдань (є системною програмою), вона може враховуватися як об'єкт основних засобів, а у випадку коли купуються майнові права на комп'ютерну програму, вона включається до складу нематеріальних активів.

При ідентифікації об'єктів НМА комісія підприємства, до складу якої повинні входити компетентні фахівці з питань інтелектуальної власності, перевіряє наявність і чинність документів, які є підставою для оприбуткування об'єкта НМА, документів, що засвідчують правомірне набуття права авторства, права власності, права на використання об'єкта НМА. На підставі обґрунтованих розрахунків приймається рішення щодо відповідності придбаних активів критеріям, встановленим ПБО 8 для зарахування (оприбуткування) їх до складу НМА, що зазначається в Акті введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів [3].

Отже, комп'ютерна програма сама по собі належить до таких нематеріальних ресурсів, що не має під собою монетарної основи, проте приносить прибуток і користь фірмі досить тривалий час. Виявлення та ідентифікація таких об'єктів на підприємстві є необхідною складовою управлінського процесу, оскільки допомагає підприємцям ефективно організувати виробництво, обмін і розподіл створюваних економічних благ, а також сприяє подальшому розвитку.

Література:

1. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

2. Змістовна характеристика потенціалу підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://bookss.co.ua/book_zmistovna-harakteristika-potencialu-pidpriemstva_912/10_tema-8.-nematerialni-aktivi-pidpriemstva-ta

3. Офіційне видання державної фіскальної служби України – Вісник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/95722>

Петренко В.М.

*студентка кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування
Навчально-наукового інституту бізнес технологій «УАБС» СумДУ*

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Ефективна діяльність будь-якого підприємства супроводжується систематичним прийняттям управлінських рішень. Ці рішення повинні базуватися не на інтуїтивній основі, а бути економічно обґрунтованими. Існує безліч способів отримання якісної об'єктивної інформації, одним із яких є ведення та застосування результатів управлінського обліку.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» управлінський облік – це система обробки й підготовки інформації про діяльність підприємств для задоволення потреб внутрішніх користувачів у процесі керівництва підприємством [1].

Впровадження управлінського обліку передбачає застосування автоматизованої системи, яка б дозволила не лише передбачити всі ризики й вигоди, але й у свою чергу була б зручною у використанні, займаючи мінімум часу й затрат на встановлення та експлуатацію. Існує безліч способів автоматизації внутрішньогосподарського обліку, до яких відносять:

- засоби MS Excel;
- програми для ведення бухгалтерського обліку, самостійно настроєні під управлінський облік;
- власні розробки;
- ERP-системи.

При використанні засобів MS Excel підприємство понесе затрати на придбання, що дорівнюють нулю. Також до переваг цієї автоматизованої системи відносять широкі можливості побудови необхідних графіків, форматування звітів та легкість використання. Основним же недоліком є можливість мимовільного видалення даних, проте вирішення зазначеного недоліку є досить простим – збереження резервної копії файлу.

Використання програми для ведення бухгалтерського обліку, що поєднують у собі функції ведення управлінського обліку [2] мають значну перевагу – це економія часу, так як при занесенні даних бухгалтером, вони потрапляють до управлінської звітності. Проте існує безліч ключових недоліків: несумісність бухгалтерських даних з управлінською звітністю; складність впровадження, що передбачає залучення сторонніх фахівців і понесення додаткових витрат, особливо при зміні структури програми.

Самостійно розроблені автоматизовані системи відповідатимуть всім вимогам управлінського обліку виключно при залученні висококваліфікованих фахівців. Така система характеризується високим рівнем ризику виявлення помилок у новоствореній програмі. Також для її розробки і впровадження характерним є велика затратність часу.

ERP-системи [2] описуються широкими можливостями для автоматизації всіх процесів підприємств, проте їм притаманні не лише довгий строк встановлення, але й високий рівень вартості та складність зміни впровадженної архітектури системи.

На думку автора, вибір системи для проведення управлінських розрахунків залежить не лише від розрахованих вигод від використання обраної системи, але й від таких чинників: термін функціонування підприємства на ринку та масштаби потреб в управлінській інформації (так як господарюючий суб'єкт отримує інформацію також виходячи з результатів бухгалтерського обліку чи проведеного аналізу господарської діяльності). Виходячи з вищесказаного, автор вважає, що для підприємств, потреби яких в управлінській інформації є стандартними та які не відносяться до числа великих конгломератів

найвигідніше використовувати засоби MS Excel, так як такий спосіб є найменш затратним для підприємства й економить на залученні сторонніх фахівців.

Для новоствореного підприємства чи для підприємств, що планують розширити асортимент продукції ведення управлінського обліку є критично необхідним, оскільки складаючи бізнес-план перш за все слід прорахувати доцільність та раціональність прийнятого рішення. У цьому конкретному випадку здійснюється аналіз взаємозв'язку «Витрати – Обсяг – Прибуток» (Cost – Volume – Profit Analysis). Такий управлінський метод дозволяє визначити обсяг виробництва й реалізації, що забезпечить покриття витрат за допомогою розрахунку точки беззбитковості в грошовому й натуральному виразі, а застосування графічного методу дозволить виявити зони збитку та прибутку. Також згадана модель визначає оптимальну структуру витрат та вплив зміни факторів на результат. Саме так підприємство спрогнозує та застрахує ризики своєї майбутньої діяльності.

Таким чином, в умовах реалізації основної мети підприємства – максимізувати прибуток за мінімальних витрат керівництву не обійтися без використання об'єктивної, економічно обґрунтованої інформації, яка сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень. Тому саме управлінський облік є необхідною складовою, що дозволяє менеджерам підприємств приймати компетентні рішення і планувати подальшу діяльність.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Васюк Н. В. Методологія організації управлінського обліку на підприємстві // Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. № 1 (48). URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2902/1/96.pdf>

Пироженко Ю.В.

*студентка кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного авіаційного університету*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Страховання життя – це важливий індикатор розвитку економіки, він забезпечує багато інвестицій в економіку країни, підвищує конкурентоспроможність держави на світовому ринку. Особисте страхування є найважливішим показником стану соціальної системи держави. Варто зазначити, що високий рівень економічного розвитку країни означає, що страхування відіграє важливу роль як засіб економічної безпеки населення. Адже це успішне вирішення багатьох проблем суспільства, задоволення потреб громадян у забезпеченні гарантій захисту їх інтересів, збереження добробуту й здоров'я.

На сьогодні в Україні нестабільна економічна ситуація. Громадяни мають самостійно піклуватися про своє майбутнє, наприклад, за допомогою полісу страхування життя. На жаль, держава не може надати матеріальний добробут та стабільний рівень життя населенню.

В Україні особисте страхування дорівнює близько 1% від всього обсягу страхування, знаходиться на стадії раннього розвитку. Інфляція, девальвація гривні, низький рівень доходу населення, відсутність ефективного державного регулювання галузі досконалої нормативно-правової бази, відсутність довіри населення до страховиків – основні проблеми сучасного страхування життя в нашій державі.

Дані Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг свідчать, що валові страхові платежі при страхуванні життя у 2017 році дорівнювали 1 245,10 млн. грн., що на 5,33% менше, ніж за 2016 рік. Також протягом 2017 року кількість застрахованих фізичних осіб зменшилась на 1,41% (на 59 269 осіб). Величина зміни резервів із страхування життя становила 620,9 млн. грн. Приріст резервів із страхування життя дорівнював 766,6 млн. грн. Найбільший приріст страхових резервів (більше 50 млн. грн.) задекларували чотири страхові компанії "Life" у розмірах 476,1 млн. грн., 117,9 млн. грн., 69,6 млн. грн. та 54,51 млн. грн. (62,1%, 15,4%, 9,1% та 7,1% від загального приросту резервів).

Страховання життя в Україні розвивається дуже повільно, є на низькому рівні порівняно з іноземним ринком страхування. Дані Нацкомфінпослуг свідчать, що страхування є однією з галузей економіки України, що щорічний приріст обсягів наданих послуг має тенденцію на зростання протягом останніх

років. Питання розвитку страхових компаній "Life" є досить актуальним. Уряду час приймати рішучі практичні дії, цим самим удосконалити якість страхових компаній, агентів, брокерів.

Отже, в страховому ринку України є недоліки, котрих варто негайно позбавлятися. Страхування є необхідним як для населення, так і для удосконалення економіки самої держави. На сьогодні є ряд невирішених питань і проблем. Страховий ринок потребує доопрацювань. Комплексні заходи з боку уряду та страховиків допоможуть поступово розвинути даний елемент ринку фінансових послуг.

Література:

1. Звіт за 2016 рік [Електронний ресурс]: сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг <https://nfp.gov.ua/ua/Richni-zvity-Natskomfinposluh.html>
2. Козоріг Г.Г. Проблеми розвитку страхового ринку в Україні / Г.Г. Козоріг // Регіональна економіка. – 2011. – № 2. – С. 182-191.
3. Шумелда Я. Організаційні схеми та економічні механізми страхування життя / Я. Шумелда // Страхова справа. – 2010. – № 3. – С. 52-61.

Пілько А.Д.,

к.е.н., доцент

Потятинник Б.Б., магістр

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ПОЗИЦІЇ АГРОХОЛДИНГІВ З УРАХУВАННЯМ РІВНЯ ЇХНЬОЇ ПРОЗОРОСТІ

Оптимізація використання економічного потенціалу України є неможливою без розвитку ринку сільськогосподарської продукції. З урахуванням цього набуває значної актуальності проведення наукових досліджень якісних та кількісних характеристик даної складової продовольчого ринку, визначення основних чинників, пріоритетних напрямів та перспектив його розвитку.

Завдяки агроіндустріальній вертикальній інтеграції, агрохолдинги, як правило, є ефективними бізнес-проектами з преференційним доступом до капіталу, ринків, політичної допомоги та інновацій [1].

На розвиток бізнесу, зокрема агрохолдингів, істотне значення має показник відкритості і прозорості підприємства, який дозволяє побачити цілісну картину проведених операцій та зменшення дезінформованості у населення. Завдяки відкритій інформації є більше шансів отримати довіру і тим самим покращити свою ситуацію на ринку, зменшивши при цьому корумпованість і невизначеність.

Метою даної роботи є висвітлення результатів проведених досліджень, спрямованих на удосконалення існуючих і розробку нових науково-методичних підходів до проведення оцінки та аналізу українських агрохолдингів, окреслення перспективних напрямів моделювання ринкової позиції агрохолдингів з урахуванням їхнього рівня прозорості та відкритості із застосуванням економіко-математичного інструментарію.

Об'єктом дослідження є процеси оцінки, аналізу та моделювання взаємозалежностей показників роботи українських агрохолдингів в контексті формування ринкової позиції компанії з урахуванням показника транспарентності.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні положення, економіко-математичні методи і моделі оцінки та аналізу українських агрохолдингів з урахуванням показників прозорості, ціни акції, EBITDA та чистого доходу.

Для досягнення зазначеної мети в роботі використано сукупність методів економічного аналізу та прийомів наукового пізнання, а саме: абстрактно-логічний, методи збору, аналізу та порівняння інформації, кореляційно-регресійний аналіз, багатовимірний аналіз, методи економетричного моделювання та прогнозування.

Вагомий внесок у їх вирішення проблеми функціонування та оптимізації розвитку агропромислового виробництва зробили В.Г. Андрійчук, Л. Козаченко, В.М. Гець, А.О. Гуторов, О.М. Бородіна, В. Струков, В.П. Немчук, В.М. Жук, А.А. Мокрушин, В. Новиков та ін. Розкриттю питань формування ринкової позиції суб'єктів господарювання розкрито у джерелі [2]. Питання, пов'язані з роботою агрохолдингів розкриті в джерелах [1,3,4].

В рамках проведеного дослідження розглянуто сучасний стан функціонування українських агрохолдингів, проаналізовано їх щорічні звіти та визначено показники прозорості компаній. Особлива увага приділена питанням оцінки та аналізу таких показників, як ціни акцій, EBITDA та чистого доходу агрохолдингів. На основі наявної статистичної інформації побудовано і проаналізовано моделі взаємозв'язків між цими показниками.

Для вивчення, аналізу і моделювання ринкової позиції було взято кварталні англомовні звіти десяти українських агрохолдингів за 2012-2016 роки, які є у вільному доступі мережі Internet. Аналізувалась робота наступних агрохолдингів: «Агротон», «Астарта», «Авангард», «ІМК», «Кернел», «KSG Agro», «Миронівський хлібопродукт (МХП)», «Мілкленд», «Овостар», «Укрпродукт». Для розрахунку рівня прозорості і відкритості агрохолдингів використано методику дослідження компанії Standard & Poor's, яка належить до трійки найвпливовіших міжнародних рейтингових агентств [5]. Відповідно до методики Standard & Poor's, було проаналізовано річні звіти компаній за 98 питаннями, які в свою чергу поділяються на три підкатегорії:

- структура власності та права інвесторів (28 питань);
- фінансова прозорість та розкриття інформації (35 питань);
- управлінська структура та процес (35 питань).

Спочатку визначено кореляцію між вибраними показниками та рівнем прозорості компаній. Результати показали, що для більшості компаній показник, який відображає ціну акції прямо залежить від рівня прозорості і відкритості компаній, а для агрохолдингів «Авангард» та «Мілкленд» всі три показники виявилися значимими і прямо залежними від рівня прозорості. Тому за попередніми даними можна стверджувати, що рівень відкритості компаній залежить напряду від ціни акцій.

Для аналізу взаємозв'язків між показниками рівня прозорості, ціни акції, EBITDA та чистого прибутку використано дистрибутивно-лагові моделі, які дають змогу спрогнозувати зміни на наступні періоди. За результатами досліджень, можна зробити висновки про те, що рівень прозорості значно впливає на ці показники, а підрахувавши значимість отриманих показників можна стверджувати, що дві підкатегорії є критичними, тобто потрібно приділяти більше уваги розкриттю інформації цим групам питань, тоді обрані залежні показники значно зростатимуть. До таких груп належать підкатегорія про структуру власності та права інвесторів і фінансова прозорість та розкриття інформації.

Зокрема, результати аналізу на основі побудованих моделей показали, що в більшості випадків миттєвого ефекту між показниками не спостерігається. У таких агрохолдингів як «Кернел», «Мілкленд», «Овостар» та «Укрпродукт» рівень прозорості впливає на ціну акцій, тобто із збільшенням рівня прозорості, збільшується ціна акції, в той час як в решті агрохолдингів рівень прозорості не впливає на ціну акції, тим самим посиляючись на стабільну позицію в ринковій кон'юктурі.

Щодо показника EBITDA, то тільки такі агрохолдинги як «Авангард», «МХП» та «Укрпродукт» не зазнають зміни в наступних періодах, якщо підвищити рівень відкритості інформаційного простору та прозорість проведення операцій в корпоративному середовищі. Для решті агрохолдингів показники EBITDA зазнають значного зростання, якщо компанії будуватимуть більш відкриті стосунки на ринку.

Щодо третього показника, то не можна дійти однозначного висновку про залежність рівня прозорості і відкритості від показника чистого доходу, оскільки половина агрохолдингів: «Агротон», «ІМК», «Кернел», «KSG Agro» та «МХП» показали позитивний вплив залежності, тобто із збільшення одного показника, збільшується і другий, тим самим підвищується позиція компанії на ринку, що не можна сказати про решту 5 агрохолдингів, чії показники показали негативний результат, коли збільшення одного показника приводить до зменшення іншого або ж незмінності.

Аналіз процесів функціонування та використання вищезгаданих показників, а також існуючих науково-методичних підходів до вирішення даної задачі дозволили ідентифікувати перспективні напрями дослідження із застосуванням відповідного економіко-математичного інструментарію.

Запропоновані підходи в роботі можуть стати основою для розробки перспективного напрямку моніторингу рівня забезпечення прозорості агрохолдингів, а також формування відповідних цільових програм, спрямованих на просування компаній на світовому ринку та сприяння розвитку АПК на загальнодержавному рівні.

Література

1. Серія консультативних робіт [AgPP No 21] Агрохолдинги в Україні: добре чи погано? / Німецько-Український Аграрний Діалог // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

2. Режим доступу: https://www.apd-ukraine.de/images/AgPP_21_Ukr.pdf
3. Мних Є.В. Економічний аналіз : підручник / Є.В. Мних. К. : Знання, 2011. — 630 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
4. Украина: Агрохолдинги и перспективы рынка земли / [Лапа В., Лисситса А., Поливодский А. и др.]. – Украинская аграрна конфедерация, К.: Укragenkonсалт, 2007. – 169 с.
5. Найбільші агрохолдинги України 2016. Електронний ресурс: http://ucab.ua/ua/ukab_proponue/doslidzhennya/naybilshi_agroholdingi_ukraini_2016
6. Patel, Sandeep A. and Dallas, George S., Transparency and Disclosure: Overview of Methodology and Study Results - United States (October 16, 2002). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=422800> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.422800>

Попушой А.А.

Студентка

Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

РЕАЛЬНІ ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ТА ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ

Джерелом особистих доходів населення є національний продукт, фонд споживання, з якого кожен отримує певну частку у результаті первинного та вторинного перерозподілу. При цьому доходи можуть бути отримані в різних формах: доходи від трудової діяльності, зайнятість в домашньому господарстві, використання власності і капіталу, бюджетні трансферти, інші.

Доходи мають дві форми: номінальні і реальні. Реальні доходи утворюються як результат діяльності, що приносить дохід, грошові суми для задоволення потреб, вони менше номінальних доходів на величину податків, інших обов'язкових платежів, втрат від інфляції. [5].

Величина реально наявних доходів зростає, якщо зростання цін не випереджає зростання реальних доходів, в іншому випадку - наявні доходи падають, що призводить до зниження платоспроможного попиту та скорочення обсягів виробництва. Зниження наявних доходів викликається наступними причинами:

- по-перше, незбалансованими пропорціями між динамікою цін (на продукти харчування, непродовольчі товари, транспорт, житло) і доходами;
- по-друге, зростанням тарифів на послуги, які збільшуються швидше, ніж ціни на споживчому ринку;
- по-третє, зростанням частки населення, рівень життя яких нижче прожиткового мінімуму; посиленням процесів бідності, збільшенням частки тієї частини населення, яка живе нижче межі бідності. [2].

Таким чином, незважаючи на зростання номінальних доходів, їх реальна величина з урахуванням інфляції та податків може падати, що призводить до зниження купівельної спроможності, звужує споживчий ринок, стримує зростання обсягів виробництва.

Регулювання грошових доходів здійснюється в єдності, безпосереднього зв'язку з витратами. Держава впливає на доходи і витрати в цілях оптимізації балансу доходів і витрат населення. У зведеному вигляді баланс свідчить про обсяги та структуру доходів і витрат, купівельної спроможності населення. Основні статті доходів, що відображаються у балансі: оплата праці найманих працівників, доходи від власності і підприємницької діяльності, соціальні трансферти. Статті витрат: купівля товарів і оплата послуг, обов'язкові платежі та добровільні внески, купівля іноземної валюти, цінних паперів та ін. [6].

Одним з методів державного регулювання доходів населення є активне використання системи оподаткування, в якій передбачаються рівень оподаткування та ставки податків на різні види доходів, пільговий порядок оподаткування для найманих працівників і притриманих до них категорій. [1].

В системі державного регулювання доходів населення в умовах формування ринкових відносин центральне місце посідає соціально справедливий розподіл доходів. Ринок не забезпечує соціальну справедливість у суспільстві, навпаки, сприяє поглибленню соціальної диференціації населення, розширює розрив між багатими і бідними, і держава бере на себе регулювання. [4].

Одним з механізмів державного регулювання доходів населення є соціальне партнерство, яке забезпечує взаємодію органів державного управління, профспілок та наймачів. [3].

Державне регулювання доходів населення передбачає також розрахунок їх купівельної спроможності, яка по суті відображає реальний зміст доходів. Купівельна спроможність показує, яку кількість конкретних продовольчих і непродовольчих товарів можна.

Значний вплив на рівень реальних доходів населення надає інфляція. Тому однією з найважливіших умов раціонального державного регулювання доходів є врахування зростання цін на споживчі товари (включаючи тарифи на послуги населенню).

Індексація — підвищення заробітної плати, пенсій, допомог у зв'язку з інфляційним зростанням цін на споживчі товари масового попиту. І є одним з методів державного регулювання доходів і способом соціального захисту населення. Порядок індексації, її розміри, форми і періодичність визначаються спеціальним законодавством. [2]

Регулювання доходів населення здійснюється ринковим саморегулюванням, державним регулюванням (економічними, соціальними, законодавчими та організаційно-адміністративними методами), профспілками через колективні договори та організацію різного роду заходів з вимогами поліпшити оплату праці, різними суспільними і природними факторами.

Отже, реальні доходи є одним з найважливіших показників добробуту населення, на підставі яких прогнозується загальний обсяг, структура і динаміка споживання населенням матеріальних благ та послуг, склад і джерела доходів населення, розмір і рівень диференціації доходів окремих соціальних груп.

Література:

1. Закон України «Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати» від 20 жовтня 2009 року. Верховна Рада України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1646-17>

2. Кралець О.А. Оцінка ефективності державного регулювання доходів населення в Україні / О.А. Кралець // Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право. – 2009. – Спецвипуск. – Т. 1. – С. 202-207.

3. Меленюк В. О. Вдосконалення механізмів державного регулювання соціального розвитку України// В.О.Меленюк Економіка та держава. - 2009. - № 2. - с. 103-106

4. Економічна сутність оплати праці // [Електронний ресурс] – режим доступу: http://ua-referat.com/Економічна_сутність_та_форми_оплати_праці

5. Завіновська Г. Т. Економіка праці: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 300 с. // [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/317/39/1/0/>

6. Комплексна оцінка сучасного механізму державного регулювання доходів населення // [Електронний ресурс] – режим доступу: http://revolution.allbest.ru/economy/00484996_0.html

Примачук Н. С.

*студентка факультету економіки та управління
Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Аудит в Україні є порівняно новим видом діяльності і тому, процес його розвитку супроводжується виникненням проблемних питань, що обумовлені впливом цілого ряду чинників і обставин: недосконалість вітчизняного законодавства з аудиту, незначний практичний досвід, відсутність методики з проведення та документування процесу аудиту.

У вітчизняній літературі дослідженню аудиту приділяють значну увагу такі вчені як: Дорош Н. І., Кравченко В. І., Опаріна В. М., Редька О. Ю., Рубана Н. І. та інші.

У статті 3 розділу 1 Закону України «Про аудиторську діяльність» аудит визначено як перевірку обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідальність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх суб'єктів господарювання) та вимог користувачів. Аудит здійснюється незалежними особами (аудиторами), аудиторськими фірмами, які уповноважені суб'єктами господарювання на його проведення. Аудит може проводитись з ініціативи суб'єктів господарювання, а також у випадках, передбачених законом (обов'язковий аудит) [1].

Причини виникнення і розвитку аудиторської діяльності безпосередньо пов'язані з особливостями ринкової економіки. Прийняття будь-якого управлінського рішення має ґрунтуватися на достовірній економічній інформації [3].

Отже, для прийняття зваженого рішення необхідно мати впевненість у достовірності інформації. Головною метою аудитора є перевірка правильності, законності, повноти і достовірності даних бухгалтерської звітності підприємства.

Це робить аудит не тільки важливим, а й невід'ємним елементом ринкової економіки. [2].

Суттєвими проблемами сучасного аудиту є:

- не досконала законодавча база і досвід судового розгляду позовів щодо аудиторів (аудиторських фірм), немає методики оцінки розмірів збитку користувачів від не якісного аудиту;
- недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю;
- брак певного досвіду аудиторської діяльності;
- недостатня кількість кваліфікованих аудиторських кадрів, а звідси - і неосвоений ринок аудиторських послуг;
- відсутність типових форм документів з аудиту;
- відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту;
- незначний період функціонування ринкових механізмів регулювання та їх недосконалисть в Україні;
- наявність великої кількості фінансових порушень, нецільового та неефективного використання ресурсів [4].
- проблема сучасного аудитора та довіри до нього;
- проблема формування ціни на аудиторські послуги.

Отже, як бачимо аудит почав розвиватися в Україні порівняно недавно, проте вже має ряд недоліків, а точніше несформованих умов функціонування, оскільки на теперішній час не існує встановлених українських стандартів, щодо його функціонування, а черпання «правил» його розвитку з зарубіжних не є достатньо ефективним, оскільки не враховано ряд відмінностей національної економіки України з іноземними країнами, які використовують цей вид контролю. Тому, першочергового удосконалення потребує законодавче регулювання аудиту в Україні. Подальше впровадження міжнародних стандартів аудиту; поліпшення методики та організації аудиторських перевірок, їх якості та розробка оптимальної методики визначення вартості аудиту, аудиторських послуг, питання аудиторської етики, підготовки і підвищення кваліфікації аудиторів [5].

Вирішення зазначених проблем спрямоване укріпленню конкурентних позицій та авторитету аудиту, удосконалення аудиторської діяльності в Україні.

Література:

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
2. Янчева Л. М. Аудит. Навч. посіб. / Л. М. Янчева, З. О. Макеєва, Л. О. Баранова, І. В. Янчева, А. І. Кашперська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lection.com.ua/audit/adt/prichini-viniknennya-i-rozvitku-auditorskoyi-diynalnosti>.
3. Максименко Н. Г. Проблеми розвитку аудиторської діяльності в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/avpch/En/2009_49/Macsimenko%20N.G..pdf.
4. Мусіхіна Г. М. Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=25952>.
5. Миронова Ю. Проблеми розвитку аудиту в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/19-82-1>.

СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Глобальні процеси інформатизації суспільства держав світу та широке запровадження інформаційних технологій, їх вплив на всі сфери розвитку цих держав, висуває на перший план питання забезпечення інформаційної безпеки. Від виваженої політики інформаційної безпеки, від ступеня захищеності, повноти і достовірності інформації у сучасному світі залежить стабільність соціально-економічної ситуації держави, збереження правопорядку, забезпечення прав її громадян.

Нині розвиток сучасних інформаційних технологій, під якими розуміються процеси, методи пошуку, збору, зберігання, обробки, представлення, розповсюдження інформації та способи реалізації таких процесів і методів, є одними з найважливіших складових національних інтересів в сфері інформаційної безпеки.

Збереження інформаційного суверенітету, формування ефективної системи безпеки в інформаційній сфері є актуальною проблемою і для України. У зв'язку з цим, особливий інтерес представляє проведення аналізу сучасного стану інформаційної безпеки в Україні.

Інформаційна безпека є складним соціальним і політико-правовим феноменом, який виступає важливою складовою всіх сфер забезпечення національної інформаційної безпеки. Стан інформаційної безпеки доцільно розглядати як захищеність інтересів держави і підприємства та спроможність нейтралізувати чи послабити дію можливих внутрішніх і зовнішніх потенційних і реальних інформаційних загроз, які можуть бути застосовані.

На сьогодні інформація, виступає як один із факторів (ресурсів) виробництва. Обсяг, достовірність, цілісність, якість обробки інформації визначає ефективність дій менеджменту підприємства, а, отже, актуалізує використання інформаційних технологій в управлінні грошово-кредитними, фінансовими, соціально-економічними процесами даного підприємства. «Без необхідного обсягу та якості інформації неможливо забезпечити розвиток суб'єкта господарювання на основі високотехнологічного виробництва, ефективних методів організації праці» [3].

Аналіз перелічених підходів [1-2, 4] до трактування терміну «інформаційна безпека» дозволяє сформулювати її сутність: інформаційна безпека – це: по-перше, стан захищеності інформаційного простору; по-друге, стан захищеності національних інтересів України в інформаційному середовищі; по-третє, захищеність встановлених законом правил, за якими відбуваються всі інформаційні процеси; по-четверте, суспільні відносини, пов'язані із захистом важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави від реальних та потенційних загроз в інформаційному просторі; по-п'яте, невід'ємна частина політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки.

Інформаційну безпеку можна поділити на такі поняття щодо забезпечення стану захищеності:

- особистості, суспільства, держави від впливу неякісної інформації;
- інформації та інформаційних ресурсів від несанкціонованого впливу сторонніх осіб;
- інформаційних прав і свобод людини і громадянина [4].

Інформаційна безпека виступає як характеристика стабільного, стійкого стану системи, яка при впливі внутрішніх та зовнішніх загроз та небезпек зберігає суттєво важливі характеристики для власного існування.

Основні характеристики інформаційної безпеки:

- 1) доступність — можливість за прийнятний час отримати шукану інформаційну послугу будь-яким суб'єктом виконавчої влади;
- 2) цілісність — актуальність і несуперечливість інформації, її захищеність від руйнування і несанкціонованої зміни;
- 3) конфіденційність — захист від несанкціонованого ознайомлення.

Інформаційна безпека на підприємстві забезпечується методами, які можна об'єднати у 3 групи: правові, організаційні та програмно-технічні.

Правові методи включають сукупність нормативно-правових актів, які регулюють відносини, пов'язані з використанням інформації в діяльності підприємства.

Програмно-технічні методи реалізуються за допомогою засобів програмного та апаратного забезпечення.

Організаційні методи полягають в забезпеченні збереження конфіденційної інформації підприємства шляхом формування корпоративної системи захисту[5].

Проте, для того, щоб забезпечити високий рівень інформаційної безпеки необхідно розглядати інформаційну безпеку як складову фінансової, а отже і економічної. При цьому вона буде вважатися невід'ємним елементом процесу управління підприємством.

У структурі економічної безпеки підприємства особливе місце займає управлінська складова, яка включає комплекс різноманітних умінь, навиків, необхідних менеджерам для реалізації функцій управління не лише системи економічної безпеки, а й підприємства загалом. Важливе значення у забезпеченні інформаційної безпеки відіграє також формування відповідних відділів і підрозділів підприємства, адже інформаційно-аналітична робота – це одна із основних внутрішньовиробничих функціональних складових безпеки підприємства.

Отже, інформаційна безпека в Україні, одне з першочергових значень для соціально-економічного розвитку держави. Україна має продовжити активні кроки на шляху розбудови власної системи інформаційної безпеки, розроблення дієвих стратегій і тактик протидії новим загрозам.

Список використаних джерел

1. Про інформацію: [закон України: офіц. текст: за станом на 2 жовтня 1992 р., із змінами, внесеними Законом України від 10 січня 2012р.]: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

2. Указ Президента України; Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року "Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України" // Указ Президента України № 449/2014. – Режим доступу : <http://president.gov.ua/documents/17588.html>.

3. Сороківська О.А. Інформаційна безпека підприємства: нові загрози та перспективи / О.А. Сороківська, В.Л. Гевко // Економічні науки: Вісник Хмельницького національного університету 2010. – № 2. – Т. 2. – С.32-35.

4. Петрик В. Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи [Електронний ресурс] / В.Петрик. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3222>

5. Герасименко О.В., Козак А.В. Інформаційна безпека підприємства: поняття та методи її забезпечення [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://intkonf.org/ken-gerasimenko-ov-kozak-av-informatsiyna-bezpeka-pidpriemstva-ponyattya-ta-metodi-yiyi-zabezpechennya/>

Сеньовська Я.В.,
студентка

Кутаренко Н.Я.,
к.е.н., асистент

Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

ЗНАЧЕННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних ринкових умовах інтелектуальна власність відкриває нові перспективні горизонти для суб'єкта господарювання і стала одним із його найважливіших активів. Необхідність здійснення відповідної оцінки її вартості відіграє важливу роль у загальній оцінці власності підприємства і, водночас, являє собою проблему, з якою стикаються не тільки країни з перехідною економікою, але й країни з розвинутими ринковими відносинами.

Основні ідеї та погляди щодо правильності оцінки вартості інтелектуальної власності, а також формування загальних підходів та методів її здійснення розглядаються у працях таких науковців як В. Д. Базилевич, В. С. Дроб'язко, Л. Г. Мельник, О.А. Підпригора, О.В. Родіонов, О. В. Шипова.

Однак не дивлячись на широту досліджень, які проводяться в даній сфері, існують певні аспекти оцінки, які не можуть бути практично реалізовані і тому потребують відповідної конкретизації. Виходячи з цього, метою даного дослідження є виявлення проблем оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності та обґрунтування шляхів їх вирішення.

Спільною особливістю всіх успішних організацій є акцентування діяльності на інноваціях і чітке розуміння цінності свого права інтелектуальної власності. Вони розуміють яку роль воно відіграє у збереженні їх конкурентоспроможності та посиленні ринкових позицій. Відомо, що від 45 до 75% вартості окремих успішних підприємств складають їх права інтелектуальної власності [1, с. 5].

Інтелектуальна власність у широкому розумінні означає закріплені законом права на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній областях. Вона охоплює права, що відносяться до літературних, художніх і наукових творів, виконавської діяльності артистів, звукозапису, радіо - і телепередач, винаходів, промислових зразків, товарних знаків, фірмових найменувань і т.п. [2, с. 112].

Процес здійснення вартісної оцінки об'єкта інтелектуальної власності надзвичайно складний і залежить від факторів різного характеру. Кожен вид нематеріальної інтелектуальної продукції має особливий зміст і форму прояву, що також ускладнює визначення предмета оцінки.

Для оцінки вартості об'єкта інтелектуальної власності міжнародна практика користується трьома підходами – дохідним, порівняльним, витратним [3, с. 64], кожний з яких мають свої методи та методика дослідного визначення вартості об'єкта оцінки і в результаті дають різні значення.

Використання дохідного підходу супроводжується тим, що потенційний покупець інтелектуальної власності обов'язково розраховує отримати в майбутньому дохід. Тобто, виходячи із здатності об'єкта оцінки приносити дохід у подальшій його експлуатації визначається його вартість.

Порівняльний (ринковий) підхід застосовується тільки для оцінки вартості за умов наявності розвинутого та ефективного функціонуючого ринку, на якому здійснюється продаж інтелектуальної власності. Результати, що отримуються при його використанні, є сумнівними і неточними, оскільки продавцю важко визначити фактори, що впливають на формування вартості об'єкта, а в свою чергу покупець отримує про це незначну частину інформації.

Витратний підхід застосовують при оцінці вартості інтелектуальної власності тоді, коли неможливо знайти аналогічних об'єктів, а прибуток, який передбачається, не є фіксованим. Результати оцінки за використання даного підходу влаштує покупця тому, що він може точно проаналізувати витрати на створення об'єкта інтелектуальної власності і не вигідний для продавця, оскільки він не отримає прибутку, а тільки кошти, які дорівнюють сумі витрат на створення об'єкта інтелектуальної власності.

Отже, вибір способу оцінки вартості об'єкта інтелектуальної власності залежить від багатьох факторів і у подальшому впливає на достовірність показників фінансової звітності.

Попри всю різноманітність підходів та методів оцінки вартості об'єктів права інтелектуальної власності сьогодні не існує єдиного підходу, який був би визнаний фахівцями як основний. Ситуація ускладнюється також тим, що за економічною сутністю вона не належить до традиційних активів підприємства. Більшість інтелектуальних ресурсів не входять до складу облікованих активів, оскільки їх ідентифікація та облік є практично новим для вітчизняної економіки [4, с. 15]. Традиційні методи бухгалтерського обліку в Україні дозволяють оцінити приблизно 15-20% реальної вартості підприємства, що пояснюється саме складністю врахування факторів, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності.

Нагромадження і споживання інтелектуальної власності на підприємстві пов'язано із значними інвестиціями, які у традиційному обліку відображаються як витрати, а не основний чинник формування прибутку. Тому перегляд діючих стандартів і доповнення їх новими обґрунтованими дасть змогу зменшити суперечність між наявним обліком і аспектами інформаційно-інтелектуальної економіки. Тобто, теоретичні та методичні основи оцінки інтелектуальної власності потребують вдосконалення, що дозволить визначити вартість компонентів інтелектуальної власності. А це зумовлює необхідність створення в Україні відповідних рекомендацій оцінки вартості інтелектуальної власності залежно від її виду і складу. Їх використання буде дійсним лише за умов ефективного державного регулювання, яке має бути наближене до міжнародних вимог, існування розвинутої інфраструктури послуг з оцінки об'єктів інтелектуальної власності та спеціальної підготовки кваліфікованих оцінювачів.

Література

1. Капіца Ю. Проблеми реалізації прав інтелектуальної власності в Україні / Ю. Капіца // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2007. – № 1. – С. 3 – 12.

2. Цибульов П. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. – К.: «Інст. інтел. власності і права», 2005. – 232 с.
3. Удовиченко С. Особливості ліцензування прав на об'єкти інтелектуальної власності/ С. Удовиченко, В. Трусевич // ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ : ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ. – 2007. – № 5. – С. 60–66.
4. Денисюк В. Формування механізмів реєстрації й залучення в господарський оборот передових виробничих технологій [Текст] / В. Денисюк // Науково-технічна інформація. – 2008. – № 1. – С. 15–18.

Сидоренко К.В.

старший викладач кафедри економіки

Шевченко Г.С.

студентка напрямку 6.030503 «Міжнародна економіка»

Національного авіаційного університету

ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

В умовах посилення інтеграційних процесів, набуття чинності безвізового режиму з країнами ЄС для України набуває актуальності питання формування ринку праці.

З часів незалежності український ринок праці у своєму розвитку пройшов три етапи. Характерною ознакою першого етапу (1991-1994 рр.) є значне перевищення попиту праці над пропозицією. Регулювання рівня безробіття відбувалося за рахунок його штучного стримування, а також шляхом державного фінансування збиткових підприємств, про що свідчив дефіцит державного бюджету, з яким боролися найлегшим способом – за допомогою емісії грошей. Це спричинило значну інфляцію і відчутне зростання цін у 1992-1993 рр.

На другому етапі (1995-2001 рр.) державні видатки на фінансування економіки були значно скорочені з метою подолання інфляційних процесів. Вдалося зменшити дефіцит державного бюджету до 1,5% від ВВП [1]. Але це призвело до диспропорційних змін на ринку праці – кількість безробітних суттєво збільшилася зі 126,9 тис. осіб у 1995 р. до 1174,5 тис. у 1999 р. (тобто більше, ніж у 9 разів) [1]. Найгостріше це відчувалося у науковій та освітній сфері, будівництві й архітектурі, мистецтві та культурі. Але, незважаючи на це, на даному етапі було створене необхідне підґрунтя вітчизняного ринку праці. Безпосередньо інфраструктура ринку праці формується органами, які задають попит на робочу силу, а саме: місцеві органи влади та галузеві органи управління. Неузгодженість дій цих структур призвела до нерационального розподілу дійсної структури зайнятості і зумовила територіальні на галузеві порушення пропорцій на ринку праці. У зв'язку з цим у 1999 р. був виданий Указ Президента України «Про основні напрями розвитку трудового потенціалу на період до 2010 р.», який передбачав регулювання попиту та пропозиції праці центрами професійної підготовки кадрів, закладами професійної підготовки, вищими навчальними закладами, які мали сприяти підвищенню економічної активності населення з особливими потребами (самотніх матерів, інвалідів, тощо).

Сучасний етап становлення ринку праці України можна охарактеризувати як період структурної перебудови та стабілізування. За матеріалами вибіркового обстежень ситуація на ринку праці дещо покращилася, відбувається поступове скорочення кількості безробітних, зростає економічна активність населення у відсотковому співвідношенні, хоча якщо брати до уваги кількісні показники, то станом на 2016 рік економічно активне населення у віці 15-70 років становила 17955,1 тис. осіб порівняно з 20824,6 у 2013 році [1]. Це зумовлено тим, що Державною службою статистики не береться до уваги тимчасово окупована територія АР Крим та зони проведення АТО.

Однак на сьогоднішній день позитивні тенденції формування ринку праці України супроводжуються низкою невирішених завдань і проблем. Важливою умовою успішного функціонування ринку праці є відповідність кваліфікації працівників та виконуваних ними функцій, а також організація цілісної сучасної системи бірж праці, закладів підвищення кваліфікації, що вимагає належного державного фінансування для стабільності розвитку ринку праці в Україні.

Беручи до уваги все вищезазначене, можна зробити висновок, що з метою створення сприятливих умов для формування ринку праці України необхідним є насамперед реформування системи оплати праці,

підвищення якості трудового життя, соціальна підтримка незахищених верств населення, створення необхідної кількості робочих місць шляхом підтримки національного виробництва. Все це допоможе підвищити економічну активність населення та знизити рівень безробіття на ринку праці України.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Сидоренко О.М.,

доцент кафедри обліково-аналітичних баз знань

Яремчук І.В.,

студентки 6 курсу ННІ обліку, аналізу та аудиту

Університету ДФС України

РОЗМЕЖУВАННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Одним із головних завдань держави в умовах загострення кризових явищ у розвитку національної економіки є налагодження ефективної системи державного фінансового контролю. Це передбачає, зокрема, удосконалення і чітке розмежування форм і методів цієї державно-управлінської діяльності, раціоналізацію процедур і правил їх застосування. Форми контролю поряд з його методами відіграють суттєву роль у забезпеченні контрольних заходів, дозволяючи обрати не лише певний підхід до проведення контрольних процедур, а й спосіб забезпечення його проведення.

Нині у науковому середовищі не сформовано єдиного підходу до розуміння форм фінансового контролю, які часто межують з методами цього контролю. Тому виникає потреба у з'ясуванні сутності цих двох понять для їх розмежування.

Дану проблему розглядали в своїх працях Б.Ф.Усач [1], Г. В. Дмитренко [2], А.О. Монаєнко [3], І.К.Дрозд [4], Ф.Ф. Бутинець [5] та інші вітчизняні науковці. При цьому однозначного розуміння критеріїв розмежування форм і методів та їх запровадження у сучасній науковій літературі не існує.

Одні вчені вказують, що форми контролю є складовими його методу, а інші, навпаки, методи контролю визначають за основу класифікації його форм. При цьому досить часто один й той самий різновид здійснення необхідних заходів фахівцями належить водночас як до форм, так і до методів фінансового контролю.

З огляду на це метою роботи є з'ясування критеріїв розмежування форм та методів державного фінансового контролю на основі аналізу джерел, які склалися у сучасній вітчизняній фаховій літературі.

Б.Ф.Усач розуміє форму фінансового контролю як спосіб конкретного вираження та організації контрольних дій, спрямованих на виконання функцій фінансового контролю. До числа форм фінансового контролю відносить: документальний контроль, фактичний контроль, превентивні контрольні перевірки, поточні контрольні перевірки, тематичні перевірки, слідство, лічильні перевірки звітності, обстеження та ревізії [1, с. 21]. Як методи фінансового контролю він пропонує розглядати: інвентаризацію, економічний аналіз, контрольний запуск сировини матеріалів у виробництво, експертизу, контрольний обмір, аналіз щоденної або поопераційної зміни залишків товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів, перевірку виконання прийнятих рішень, письмове пояснення матеріально відповідальних осіб [1, с. 28].

Зауважимо, що Дмитренко Г. В. зазначені вище форми відносить до видів фінансового контролю [2, с. 232]. Він пропонує визначати форму фінансового контролю "як спосіб, тобто метод конкретного вираження та організації контрольних дій, спрямованих на виконання функцій фінансово-господарського контролю" і виділяє серед форм ревізю, перевірку, обстеження і т.д. А до переліку методів цієї діяльності додатково відносить спостереження, звіти про фінансову діяльність на сесіях Рад, засіданнях органів виконавчої влади [2, с. 233].

А.О.Монаєнко вважає, що під формами фінансового контролю слід розуміти лише окремі сторони виявлення змісту цієї діяльності, а єдиним критерієм їх розмежування є час здійснення контрольних заходів [3, с. 54]. З огляду на це він пропонує розрізняти попередній, поточний та наступний фінансовий контроль [3, с. 52].

Наприклад, І.К.Дрозд зазначає, що категорія "форма" однозначно представляє зміст контролю – його рухливу, динамічну частину, окремий аспект як сфери охоплення контрольними діями об'єкта, так і його внутрішню організацію, що являє собою стійкі його сторони [4, с. 32-33].

Ф.Ф. Бутинець взагалі не розглядає таке поняття, як "форма фінансового контролю", концентруючи свою увагу виключно на визначенні методів цієї діяльності. Під методами фінансового контролю цей дослідник розуміє сукупність способів і прийомів перевірки законності, достовірності та доцільності операцій суб'єкта господарювання [5, с. 29]. До переліку методів контролю він відносить інвентаризацію, аналіз господарської діяльності, перевірку, обстеження, ревізії та аудит [5, с. 30-34].

Державна аудиторська служба реалізує державний фінансовий контроль через здійснення таких форм: державного фінансового аудиту; перевірки державних закупівель; інспектування (ревізії); моніторингу закупівель [6].

Огляд наукових підходів за дослідженою тематикою переконує, що єдиної думки щодо критеріїв розмежування форм і методів державного фінансового контролю серед вітчизняних дослідників на сьогодні немає. Тому слід виходити з найбільш усталеного тлумачення відповідних термінів: форма (лат. forma – вигляд, різновид, вид, тип) – це структура відповідних процесів, а також порядок чогось; метод – це спосіб досягнення якої-небудь мети, вирішення конкретного завдання або ж сукупність прийомів освоєння дійсності.

Врегулювання даної проблеми, необхідно затвердити та доопрацювати проект закону "Про державний фінансовий контроль" чітко визначивши такі поняття, як "форми" та "методи" державного фінансового контролю.

Література:

1. Усач Б. Ф. Контроль і ревізії : підручник / Б. Ф. Усач. - 7-ме вид., переробл. і доповн. - К. : Знання-Прес, 2008. - 263 с.
2. Дмитренко Г. В. Концептуально-методологічні та історичні основи організації і здійснення державного фінансового контролю в Україні : монографія. / Г. В. Дмитренко. – К. : АДЕФ-Україна, 2009. – 424 с.
3. Монаснко А. О. Правові основи державного фінансового контролю : навч. посіб. / А. О. Монаснко. – Запоріжжя : КПУ, 2008. – 152 с.
4. Дрозд І. К. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / І. К. Дрозд, В. О. Шевчук. – К. : ТОВ "Імекс-ЛТД", 2007. – 304 с.
5. Бутинець Ф. Ф., Бондар В. П., Виговська Н. Г., Петренко Н. І. Контроль і ревізії : Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і аудит» / Ф. Ф. Бутинець, В. П. Бондар, Н. Г. Виговська, Н. І. Петренко / [За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця]. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 560 с.
6. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p>

Сковронська А.І., студентка

Ярвенко Г.М.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики
Сумського державного університету*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КІБЕРЗАГРОЗ В БАНКАХ

Щоденна діяльність банківських систем тісно пов'язана з використанням сучасних комп'ютерних технологій і перебуває в повній залежності від надійної та безперебійної роботи електронно-обчислювальних систем. Світовий досвід свідчить про безумовну уразливість будь-якої компанії, оскільки кіберзлочини не мають державних кордонів, у зв'язку з чим хакери мають можливість в рівній мірі загрозувати інформаційним системам в будь-якій точці світу.

Актуальність даної проблеми визначається у важливості виявлення та попередження кібернетичних загроз в банківських установах, адже банківський сектор займає верхні рядки списку цільових галузей, найбільш схильних до атак кіберзлочинців. Саме тому банки повинні завжди бути пильними і оперативно реагувати на інформацію про потенційні загрози, типи атак і методи їх реалізації.

Кібернетична загроза (кіберзагроза) – наявні й потенційно можливі явища та чинники, що створюють небезпеку інтересам людини, суспільства й держави через порушення доступності, повноти, цілісності, достовірності, автентичності режиму доступу до інформації, яка циркулює в критичних об'єктах національної інформаційної інфраструктури [1].

Постійний розвиток комп'ютерних технологій, без яких не може обійтись жоден банк, призводить до появи все більшої кількості нових кіберзагроз в банківській сфері. Найбільш поширеними в банківській сфері є загрози, пов'язані з підміною платіжних доручень, шифруванням документів, фішинговими атаками, мобільними загрозами.

Питання кібербезпеки в Україні є досить загребуваним у зв'язку зі зростанням масштабів хакерських атак.

Великий удар зазнала банківська система навесні 2017 року, коли велика кількість банків піддалася атаці глобального вірусу-шифрувальника WannaCry, який вражає комп'ютери з операційною системою Microsoft Windows. В результаті було масово виведено з ладу робочі місця менеджерів, касирів, операціоністів та інших банківських службовців.

Така масштабна хакерська атака сприяла розробці Національним банком України заходів, які дозволили б у майбутньому уникнути подібних загроз, серед яких прийняття НБУ Постанови №95 «Про затвердження Положення про організацію заходів із забезпечення інформаційної безпеки в банківській системі України» від 28 вересня 2017 року. Постанова розроблена з метою удосконалення вимог до захисту інформації в інформаційних системах банків з урахуванням актуальних кіберзагроз та складається з правил, які необхідно впровадити для забезпечення інформаційної безпеки і кіберзахисту банків.

Однією з вимог є впровадження банками наступних основних технічних систем: виявлення атак; моніторинг подій управління інцидентами; контроль доступу до мережі; захист електронної пошти; запобігання атак, спрямованих на відмову в обслуговуванні; антивірусний захист; двофакторна аутентифікація [2].

Актуальність проблем кібербезпеки у банківській сфері не викликає жодних сумнівів. Для повноцінного захисту систем зберігання та обробки даних потрібна не просто установка відповідного програмного забезпечення, а цілий комплекс програмно-технічних, адміністративно-організаційних та нормативно-правових заходів. Для виявлення кіберзагроз в банку необхідним є опрацювання великої кількості даних щодо минулих транзакцій, які згодом виявилися шахрайськими. Виникає проблема вилучення корисної для користувача інформації з великого обсягу «сирих» даних. Оскільки людина не в змозі самостійно опрацювати такі обсяги даних, доцільним є застосування методів інтелектуального аналізу.

Найбільш перспективним напрямком інтелектуального аналізу є кібернетичні методи, які представляють собою множину підходів, об'єднаних ідеєю комп'ютерної математики та використання теорії штучного інтелекту. До основних методів цієї групи належать нейронні мережі, дерева рішень, кластерний та асоціативний аналізи, побудова нелінійних регресій та інші. Використання інтелектуального аналізу допомагає у побудові концептуальної моделі, головною метою якої є виявлення кібернетичних загроз в банківських установах для майбутнього попередження цих загроз в разі їх виникнення [3].

Побудова даної моделі передбачає використання даних банку, що містять дані про проведені транзакції користувачами інтернет-банкінгу або мобільного банкінгу: їх суми, частоту, географічне положення, перевищення встановлених лімітів, обнуління рахунків та іншу.

В процесі застосування моделі відбувається визначення ймовірності створення або виникнення потенційної загрози за даними транзакції. Якщо в підозра на кібернетичну загрозу, банк має повідомити про це клієнта банку, тимчасово призупинивши транзакцію та затребувавши від користувача інтернет-банкінгу підтвердження операції, шляхом введення захисного коду, отриманого в СМС чи за телефонним дзвінком від працівника банку.

Таким чином, модель дасть змогу попередити типові кіберзагрози, метою яких є привласнення коштів клієнту банку.

Проте дана модель потребує постійного оновлення та удосконалення у зв'язку з появою нових загроз для користувачів мобільного та інтернет-банкінгу. Необхідно доповнювати вибірку даних актуальною інформацією про виконані користувачами транзакції.

Отже, застосування інтелектуального аналізу для виявлення кібернетичних загроз в банках допоможе організувати ефективну систему захисту, яка б могла забезпечити безпеку клієнтів банків в процесі використання платіжних карток, мобільного та інтернет-банкінгу, попереджуючи потенційні загрози з боку зловмисників, тим самим підвищуючи рівень довіри до банків.

Список використаних джерел:

1. Проект Стратегії забезпечення кібернетичної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/public/File/2013_nauk_an_rozrobku/kiberstrateg.pdf.
2. Постанова Про затвердження Положення про організацію заходів із забезпечення інформаційної безпеки в банківській системі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/document/download?docId=56426049>
3. Бахрушин В.С. Методи аналізу даних : навчальний посібник для студентів / В.С. Бахрушин. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – 268 с.

Соболева І.В.

викладач

Лобань К.Б.

студентка кафедри обліку та оподаткування

Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського

ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИПЛАТИ ДИВІДЕНДІВ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВАМ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Одержання прибутку є важливою ланкою діяльності будь-якого підприємства чи товариства, і якщо даний об'єкт є прибутковим, то власники мають право на одержання частини його прибутку у вигляді дивідендів. Зважаючи на це, підвищеної уваги потребують процеси формування, раціонального розподілу та використання прибутку в тому числі і на виплату дивідендів, що є важливим як для власників товариства, так і для юридичних осіб. На теренах України сучасним етапом в умовах економічної безпеки актуальним постає питання оподаткування дивідендів акціонерних товариств, тому для української держави актуальність даного питання набуває особливого значення адже акціонерний сектор формує велику частину економіки країни, що дає можливість конкурувати своїми товарами як на території України, так і за її межами.

Згідно пп. 14.1.49 Податкового Кодексу України дивіденди це – платіж, що здійснюється юридичною особою, у тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку. Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюється також платіж у грошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників), у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини) [2].

Відповідно до норм Закону України «Про акціонерні товариства» в акціонерних товариствах дивіденди виплачують лише коштами:

- за простими акціями виплачується у термін, що не перевищує 6 місяців із дня прийняття загальними зборами акціонерів такого рішення;
- за привілейованими акціями здійснюється у строк не пізніше 6 місяців після закінчення звітного року [3].

Важливим аспектом при нарахованні та виплаті дивідендів засновникам товариства, юридичній або фізичній особі, не враховуючи перебування на загальній чи спрощеній системі оподаткування, згідно з Податковим Кодексом України юридична або фізична особа зобов'язана до або в момент виплати дивідендів сплатити до державного бюджету авансовий внесок з податку на прибуток [2].

Даний податок нараховується на всю суму дивідендів, яка сплачується, без зменшення дивідендів на суму податку на прибуток. У тому випадку, якщо платник податку, який прийняв рішення про сплату консолідованого податку, сплачує аванс з податку на прибуток при виплаті дивідендів, необхідно буде сплачувати внесок за місцезнаходженням юридичної особи та її структурних підрозділів пропорційно розподіливши витрати між відокремленими підрозділами, які включаються при розрахунку об'єкта оподаткування відповідно до положень норм законодавства, в загальній сумі таких витрат даного платника податку, визначених у останній податковій звітності, поданий таким платником податку.

Відповідно до чинного законодавства, авансовий внесок нараховується із суми, яка перевищує дивіденди, що підлягають виплаті, над значенням об'єкта оподаткування за відповідний податковий (звітний) рік, за результатами якого виплачуються дивіденди, грошове зобов'язання щодо якого погашено. Сума дивідендів, яка підлягає виплаті, не зменшується на суму авансового внеску. Тобто, у випадку коли дивіденди нараховуються поквартально (за підсумками звітного кварталу) емітент сплачує «дивідендний аванс» при кожній виплаті в тому випадку, якщо не сплачено податок на прибуток за результатами поточного року.

Якщо виплата дивіденди здійснюється за неповний календарний рік, то для розрахунку суми зазначеного перевищення використовується значення об'єкта оподаткування, обчислене відповідно до кількості місяців, за які були виплачені дивіденди [2]. Сума виплачених авансованих внесків:

- підлягає зарахуванню у зменшення податкового зобов'язання з податку на прибуток, задекларованого у податковій декларації за звітний період (тобто прибуток, спрямований на виплату дивідендів, не оподатковується двічі, а лише один раз – під час виплати дивідендів);

- не підлягає зарахуванню в погашення грошових зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів);

- не підлягає поверненню платникові податків. При виплаті дивідендів фізичним особам (не має значення, резидентам чи нерезидентам) сплачувати авансовий внесок з податку на прибуток не потрібно [4].

Тому, емітент корпоративних прав, який здійснює виплати дивідендів учасникам акціонерного товариства, що володіють статусом юридичної особи, зобов'язаний розподіляти частини прибутку між ними, розрахованого за правилами ведення бухгалтерського і податкового обліку та сплатити до державного бюджету авансований внесок з податку на прибуток у розмірі 18%, відповідно до законодавства України.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 № 290 із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

2. Податковий кодекс України від 02. 12. 2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями від 01.09.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

4. Кашена Н.Б., Порсюрора І.П. Особливості податкового обліку операцій з виплати дивідендів / Кашена Н.Б., Порсюрора І.П. // I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки».-М.: Економічні науки, 2017. – С 347-349.

Соловійова О.В.

студентка

Глінський Д. О

*студентка кафедри маркетингу та менеджменту ЗЕД
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*

ПРОГРАМИ ОБМІНУ СТУДЕНТАМИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС ТА ПЕРСПЕКТИВИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

В даний час одним із завдань сучасної вищої школи в Україні є удосконалення процесу освіти, а так само підвищення її доступності, якості та ефективності. У вирішенні даної задачі важливу роль має саме розвиток академічної мобільності студентів. Тому і виникає необхідність у вивченні і аналізі всіх сторін цього процесу з метою подальшого використання.

Академічну мобільність розглядають як незамінний компонент Болонського процесу. У Болонському процесі розрізняють два види академічної мобільності: «вертикальну» і «горизонтальну». Під вертикальною мобільністю мають на увазі повне навчання студента на ступінь в зарубіжному ВНЗ, під горизонтальною – навчання там протягом обмеженого періоду (семестру, навчального року).[5]

Тобто, поняття академічної мобільності можна сформувати таким чином: академічна мобільність – це можливість для студентів отримати освіту або отримати досвід в науковій сфері в іншому ВНЗ країни або світу на вертикальній або горизонтальній основі.

Головною метою академічної мобільності є забезпечення можливості для студентів отримати різнобічну європейську освіту за обраним напрямом підготовки, розширити пізнання студента в усіх галузях європейської культури.

Для України, яка не входить до складу Євросоюзу, розроблена комплексна програма Erasmus+ – це проект Європейського Союзу на період 2014-2020 років, що підтримує мобільність у сфері освіти, підготовки, молоді і спорту.[1] Також це програма обміну студентами, викладачами та науковцями країн - членів Євросоюзу, а також Ісландії, Ліхтенштейну, Македонії, Норвегії, Туреччини. Erasmus+ включає в себе можливості окремих програм академічної мобільності [1]:

- «Key Action 1 Навчальна мобільність» передбачає мобільність учнів та персоналу, тобто можливість для студентів, стажерів, молоді та волонтерів, а також для професорів, вчителів, молодих співробітників отримувати освіту або досвід роботи закордоном; [3, с.11]

- «Key Action 2 Проекти співпраці» передбачає транснаціональне стратегічне партнерство, що спрямоване на розробку ініціатив, які стосуються однієї або декількох галузей освіти та сприяє інноваціям, обміну досвідом та ноу-хау між різними типами організацій, що займаються навчанням або функціонують в інших сферах діяльності; [3, с.11]

- «Key Action 3 Підтримка реформ» підтримує ініціативи щодо інноваційної політики, спрямовані на стимулювання її розвитку та забезпечення можливостей для перевірки її ефективності шляхом проведення польових випробувань. [3, с.11 – 12]

Також Erasmus+ пропонує програму Жана Моне. Ціль цього напрямку Жан в рамках Erasmus+ – це активізувати євроінтеграційний дискурс, залучати ВНЗ до дослідження євроінтеграційних процесів та поширення ідей Об'єднаної Європи. [3, с.12] Ці дії покликані для забезпечення поглибленого навчання з питань європейської інтеграції.

У сфері спорту Erasmus+ підтримує співпрацю партнерів, що спрямована на посилення цілісності спорту, підтримку інноваційних підходів до реалізації принципів ЄС щодо належного врядування в спорті. Організація в цілому заохочує участь в спортивних.[3, с.12]

На програму Erasmus+ виділено 14,7 млрд. євро на період 2014 – 2020[2].

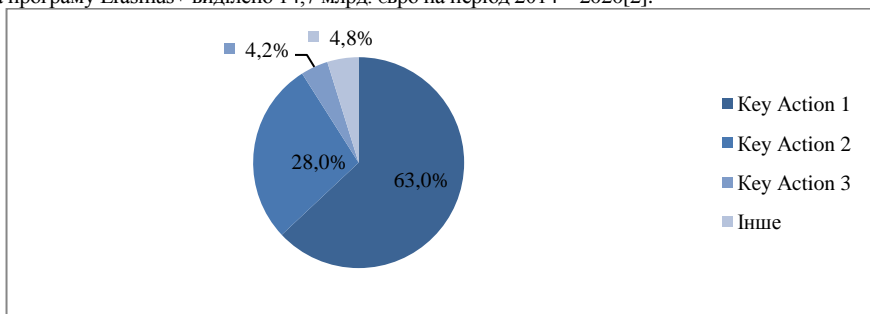

Рис. 1. Розподіл бюджету Erasmus+ за програмами [2]

З цього можна побачити, що більшість коштів виділяється на навчальну мобільність (КА1), тобто можна зробити висновок, що основний акцент програми Erasmus+ йде саме на забезпечення освіти та стажування закордоном для студентів різних країн, в тому числі й України. Другий акцент програми – це проекти співпраці, а саме співпраця задля обміну досвідом та певними інноваціями між організаціями у сфері освіти або інших сферах діяльності. Менше коштів виділено на заохочення ініціатив щодо інноваційної політики (КА3).

З приводу діяльності програми Erasmus+ можна підсумувати, що програма працює загалом в трьох «ключачах»: обмін студентами, обмін робочою силою та обмін інноваціями та ноу-хау. До того ж існує напрямок Жана Моне, що передбачає важливість доповіді про процес євроінтеграції. Також програма функціонує за спортивним напрямком, при цьому намагається припинити нетолерантну поведінку як на спортивних заходах, так і у повсякденному житті.

Академічна мобільність може бути досить корисним методом отримання досвіду як в теоретичній сфері, так і в практичній. Особа, що мала можливість навчатися закордоном має більші перспективи в знаходженні робочого місця, оскільки закордонний досвід цінний в Україні. Також, завдяки цій програмі люди мають можливість глибше вивчати іноземну мову, що також робить робітника досить конкурентоспроможним на ринку праці. Окрім цього, життя в іншій країні залучає людину до стилю життя в цій країні, жок людина починає більш детально розуміти культуру цього народу та їх звичаї. До того ж, при навчанні закордоном, людина знаходить нових друзів, спілкування з якими може продовжитися і після закінчення програми. Тому, досвід, що можна отримати від навчання або роботи в іншій країні, розглядається не просто як можливість жити закордоном, а як певний соціальний розвиток людини та налагодження зв'язків з однолітками з інших країн. Для України перспективою є те, що люди, навчаючись закордоном та згодом працюючи в Україні вносять свій вклад в інтелектуальний капітал держави.

Однак, академічна мобільність, зокрема в Україні, передбачає певні загрози. Першою та основною з них є те, що громадяни України, які навчалися або стажувалися закордоном найчастіше залишаються там працювати. В Україні людина, що має закордонний досвід не буде відрізнятися від тої, що не мала цього досвіду. Не дивлячись на те, що перша конкурентоздатна на ринку праці, вона буде мати однакові умови (наприклад, заробітна плата). В Європі українці вважаються дешевою робочою силою, однак заробітна плата там все одно більша, ніж може пропонуватися в Україні на аналогічну посаду. Тому українці віддають перевагу європейським компаніям після навчання або стажування там. На рівні держави відплив умів призводить до зменшення рівня ВВП, зменшення ефективності праці та економічного спаду. Вирішити цю проблему одночасно неможливо, однак можна поступово створювати відповідні умови для комфортної праці в компаніях:

- заохочувати закордонне стажування в компаніях, при чому пропонувати премії або підвищення заробітної плати;
- компанія може оплачувати стажування персоналу закордоном, що буде стимулювати повернутися назад;
- створити або укріпити зв'язки з європейськими компаніями тої ж сфери для більшого розуміння ринку, до якого повинна прагнути українська компанія для зацікавлення свого персоналу та можливо залучення закордонного.

На рівні держави також можна створити заохочувальні програми для навчання та стажування закордоном, що будуть пропонувати вибір престижних робочих місць після повернення в Україну з достойною заробітною платою та умовами праці.

Другою проблемою є помітна різниця процесу навчання в Україні та Європі. По-перше, в Європі більше уваги приділяють практичним навичкам у навчанні, в той час як в Україні зазвичай загалом теорія. Другим фактором може бути те, що необхідно багато читати та багато часу проводити в бібліотеці для успішного навчання в Європі, хоча в Україні більшість необхідних джерел можна знайти в Інтернеті. Що стосується бібліотек, то в Європі все більш автоматизовано та пошук необхідної літератури займає декілька хвилин, в той час, як в Україні це може зайняти значно більше часу, особливо, якщо видання не дуже популярне. Для вирішення проблеми такого дисонансу з боку представників програми обміну необхідно підготувлювали учасників до змін, щоб людина була готова до змін, а з боку держави – поступово реформувати освіту з метою зменшення її відмінності від європейської.

Література:

1. Офіційний сайт Erasmus+ в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://erasmusplus.org.ua>
2. Erasmus+ programme 2014 2020 presentation [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=WV0U0wfEYqk>.
3. Changing lives, opening minds [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/erasmus-plus-leaflet_en.pdf.
4. Erasmus+ Programme Guide [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_en.pdf.
5. Чистохвалов В. Н. История развития академической мобильности в странах "болонской зоны" [Електронний ресурс] / В. Н. Чистохвалов – Режим доступу до ресурсу: <http://library.u/m/articles/view/история-развития-академической-мобильности-в-странах-болонской-зоны>

ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТ УКРАЇНИ

Умовами стимулювання інноваційного розвитку підприємства є здійснення ним інноваційної діяльності, яка дає можливість нарощувати й активно використовувати різноманітні можливості для становлення інноваційного потенціалу. До основних складових інноваційної діяльності відносять новачі, інвестиції та інновації. Інновації охоплюють весь спектр видів діяльності – від досліджень і розробок до маркетингу. Ефективний інноваційний процес на підприємстві неможливий без формування і постійного оновлення високопрофесійного науково-технічного персоналу та відповідних менеджерських кадрів, здатних ефективно діяти у ринковій системі господарювання. [2] Опираючись на різні трактування науковців можна зробити висновок, що інновація це зміна у процесах. Інновації для досягнення підприємством конкурентних переваг є рушійною силою економічного зростання.[1]

Інноваційне забезпечення конкурентоспроможності підприємств є гарантією створення та реалізації належних переваг. В першу чергу це покращання якості продукції, скорочення витрат на її виробництво, оптимізація методів формування товарного асортименту, відповідна організація виробництва й управління на підприємстві. Інновації та конкурентоспроможність взаємопов'язані, перевагу в конкурентній боротьбі отримують учасники ринку, які займають активну позицію у використанні інновацій. Вчений Майкл Портер, досліджуючи конкурентоспроможність запевняв, що вона не надається у спадок, та не є результатом наявних ресурсів або робочої сили, а ґрунтується на постійному використанні інновацій [4]. Конкурентоспроможність залежить від здатності підприємств швидко застосовувати інновації, модернізуючи своє функціонування. Утримання конкурентних переваг стає можливим завдяки постійній спрямованості на пошук, здійснення і впровадження інновацій.

Таким чином, фундаментом конкурентних переваг є процес безперервного стимулювання оновлення і вдосконалення, рушійною силою якого виступають інновації.

Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) – масштабне наукове дослідження, яке здійснюється Всесвітнім економічним форумом. Глобальний індекс конкурентоспроможності відображає конкурентні переваги країни, та є дорожньою картою для потенційних іноземних інвесторів та урядів інших країн.

Україна в Індексі глобальної конкурентоспроможності за 2017 рік зайняла 81-ше місце серед 137 країн (табл. 1).

Індекс глобальної конкурентоспроможності України	2015-2016 (140 країн)	2016-2017 (138 країн)	2017-2018 (137 країн)		Зміна місця в рейтингу 16/17 до 17/18
	Місце в рейтингу		Значня індексу		
Основні вимоги інституцій	101	102	81	4,1	4
інфраструктура	130	129	96	4,2	6
макroeкономічне середовище	69	75	78	3,9	-3
охорона здоров'я та початкова освіта	134	128	121	3,5	7
Підсилюючі продуктивності	45	54	53	6,0	1
вища освіта і професійна підготовка	65	74	70	4,1	4
ефективність ринку товарів	34	33	35	5,1	-2
ефективність ринку праці	106	108	101	4,0	7
розвиток фінансового ринку	56	73	86	4,0	-13
технологічна готовність	121	130	120	3,1	10
розмір ринку	86	85	81	3,8	4
Інновації та фактори вдосконалення	45	47	47	4,5	0
відповідність бізнесу сучасним вимогам інновацій	72	73	77	3,5	-4
	91	98	90	3,7	8
	54	52	61	3,4	-9

Табл. 1 Зміни місця України за Індексом глобальної конкурентоспроможності [Всесвітній економічний форум [3]].

Згідно з даними у табл 1., відбулося погіршення позицій у 7 з 12 основних показників, що свідчить про неефективну систему фінансового забезпечення. Найбільше зниження, а саме на 17 пунктів відбулося за складовою «Ефективність ринку праці», та на 9 пунктів «Інновації», невідповідна якість інфраструктури також відносить нас за рейтингом на нижчі позиції. Регрес України у світових рейтингах свідчить про невіршені, як зовнішні так і внутрішні проблеми, а також відсутністю стратегії розвитку на довгостроковий період. Оскільки розробка розрахована на довгостроковий період дозволить сформулювати стратегічні завдання для уряду країни та дозволить підвищити інвестиційну привабливість.

Для своєчасного запобігання зниження показників, котрі впливають на інноваційну діяльність підприємств, необхідно здійснювати моніторинг найбільш впливових чинників та показників та на основі виявлених зв'язків та залежностей розробляти рекомендації щодо їх покращення та активно займатися їх впровадженням.

Список використаних джерел:

1. Бойко І.М. Вплив інноваційної діяльності підприємства на рівень його конкурентоспроможності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 6, частина 2-2014 р.
2. Смолінська С.Д., Черевайко Б.А. Напрями розвитку підприємств України на інноваційній основі «Молодий вчений» • № 3 (43) • березень, 2017 р. С 841
3. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018/всесвітній економічний форум. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2>
4. Портер М. Конкуренція [пер. з англ. / під ред. Я.В. Заблоцького]. – М.: Вільямс, 2001. – 495 с.

Сресели Л.Г.

*Горийский государственный учебный университет ,
приглашенный внештатный специалист, Докторант*

ПРОБЛЕМА КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ КАДРОВ НА РЫНКЕ ТРУДА

Основной функцией рынка труда является обеспечение производства и сферы услуг человеческими ресурсами. Структурные изменения в экономике ставят перед странами новые вызовы, поскольку для развития экономики необходимы соответствующие навыки. Динамика современного рынка труда выражается не только в создании качественно новых рабочих мест, но и в изменении квалификационных требований к существующим рабочим местам (European Centre for the Development of Vocational Training, 2010).

В Грузии пока в стадии формирования находится адекватный рыночной экономике рынок труда и в этом процессе много проблем и вызовов. Совместно проведенный анализ Правительства Грузии и фонда «Вызов тысячелетия» заключает, что местная рабочая сила не располагает навыками, требуемыми рынком труда. Указанное мнение закрепляется отчетом индекса международной конкуренции, который вторым препятствием в ведении бизнеса в Грузии считает недостаточно подготовленную рабочую силу [1, с.3].

Недостаточность рабочих мест в стране определяет тот факт, что количественное предложение рабочей силы значительно превышает спрос на нее. К тому же велик структурный и качественный дисбаланс. По существу, выделяется проблема, что в стране или не готовятся нужные работодателю кадры определенных профессий или для работодателя недостаточно профессиональная квалификация подготовленных кадров.

Профессиональная структура предложения рабочей силы и ее качественное соответствие со спросом зависит от существующей в стране системы образования и профессиональной подготовки. Взаимосопоставление предложения рабочей силы и спроса на нее дает возможность оценить насколько ориентирована система профессионального и высшего образования в стране на потребности рынка труда.

В Грузии, к сожалению, не проводятся систематические исследования для изучения спроса на рабочую силу, хотя отдельные исследования все же ясно показывают существующий структурный и качественный дисбаланс между спросом и предложением. Даже в условиях массовой безработицы большей части работодателей трудно найти кадры необходимой профессии и квалификации.

Создание благоприятных условий для ведения бизнеса – эффективный путь повышения уровня занятости. В Грузии основными препятствующими факторами в ведении бизнеса являются доступность финансов, инфляция и неадекватное образование рабочей силы. По рейтингу глобальной

конкурентоспособности 2014-2015 годов большинство бизнес-лидеров и инвесторов (21%) главным препятствующим фактором для бизнеса в Грузии называют некавалифицированность рабочей силы. В рейтинге прошедшего года та же проблема была названа 14 %-ми.

На грузинском рынке парадоксальное положение – с одной стороны существует высокий спрос на квалифицированную рабочую силу, с другой стороны наличие избыточной рабочей силы и главной проблемой остается именно ненадлежащая квалификация.

Поэтому Правительство Грузии и соответствующие ведомства должны постараться искоренить эти ограничения, чтобы предпринимательство, источник занятости быстро развивались. Особенное внимание должно быть уделено сфере образования. Необходимо проведение таких дальнейших реформ в сфере образования, какими являются модернизация стандартов образования, обеспечение всеобщего начального и среднего образования, оказание помощи организациям в переподготовке их сотрудников, чтобы они более соответствовали требованиям современного рынка и др.

Состав экономически активного населения по уровню образования существенно определяет уровень квалификации рабочей силы. Образовательный ценз населения Грузии весьма высок и это выражается и в уровне образования экономически активного населения. По данным Национального агентства статистики Грузии 29 % рабочей силы Грузии имеют высшее образование, 16,9 % - профессиональное, 4,1 % - начальное профессиональное, 40,1 % - полное среднее, 7,4 % с базовым образованием, только 2 % экономически активного населения имеют начальное образование и 0,3 % - не имеют образования. Заслуживает внимания и тот факт, что незначительна доля лиц в составе рабочей силы с начальным профессиональным (ремесленным) образованием. Это объясняется тем, что в Грузии начальное профессиональное образование никогда не было популярным. Начиная с 1990-ых годов оно претерпевало систематическое разрушение и деградацию, что существенно обуславливает дефицит квалифицированной рабочей силы и дисбаланс между спросом и предложением квалифицированных кадров.

В условиях рыночной экономики из-за технологического прогресса наряду с быстрыми изменениями растет спрос на работников с новыми и различными знаниями и навыками. Сегодня часты случаи, когда человек меняет не только работу, но и профессию, чтобы соответствовать потребностям рынка труда. Исходя из этого должна произойти интеграция предпринимателей и системы образования, образовательные программы должны быть направлены на предпринимателей.

«Для улучшения качества рабочей силы и роста ее производительности обязательной предпосылкой является владение соответствующими профессиональными компетенциями, то качество профессиональной подготовки, которое соответствует содействию системе профессионального и академического обучения (подготовка, переподготовка, повышение квалификации), ориентированной на потребности рынка труда» [8, с.16].

Возрождение на высоком уровне профессионально-технических училищ значительно развило бы рынок труда. В рамках же программы занятости государство должно обеспечить такой механизм переподготовки лиц, дающий им возможность долгосрочной занятости. Необходимо правильно подобрать специальности, чтобы выпускник владел адекватными требованиям рынка ремеслом и навыками. В конкретных целях стратегии реформы профессионального образования (2013-2020 г.г.) указано: «Содействие развитию человеческих ресурсов на индивидуальном и национальном уровне для удовлетворения краткосрочных, средне- и долгосрочных потребностей рынка труда страны» [2, с.4].

Можно сказать, что рынок труда в Грузии менее развит и необходимо создание таких институтов и механизмов, которые в итоге обеспечат частный сектор квалифицированной рабочей силой и в то же время сократят безработицу. Следует подчеркнуть, что развитие рынка труда в значительной степени зависит от системы высшего и профессионального образования. Таким образом, обязательно, чтобы образовательные организации решение об учебных курсах и специальностях приняли с учетом потребностей рынка труда.

Литература:

1. Постановление Правительства Грузии № 167 от 4 апреля 2016 года, г.Тбилиси «О стратегии активной политики рынка труда и плане действий ее осуществления на 2016-2018 годы». Статья 3.
2. Стратегия реформы профессионального образования (2013-2020 годы).
3. Н.Читанава – Л.Такаладзе. социальная экономика, формирование и развитие. 1 часть. Тбилиси, 2008 год.
4. Спрос работодателей на рабочую силу. Отчет исследования, проведенного в 2011 году. Международная организация миграции. Тбилиси, 2012 год.
5. Рынок труда Грузии. Статистическая публикация.

6. Предложение рабочей силы на рынке труда Грузии. Отчет исследования, проведенного в феврале-июне 2011 года. Агентство международного развития США. Международная организация миграции. Тбилиси, 2011 год.

7. Стратегия развития профессионального образования Грузии. 2013-2014 годы. Министерство образования и науки Грузии. 2013 год.

8. Постановление Правительства Грузии № 199 от 2 августа 2013 года. Государственная стратегия формирования рынка труда Грузии.

Интернет-ресурсы:

www.geostat.ge

1. www.mes.gov.ge

2. www.jep.ge

3. www.economist.com

Тонкоус В. Є.
магістр спеціальності Менеджмент,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ТОРГОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах формування ринкових відносин та науково-технічної революції виникла потреба у формуванні та активній організації розвитку ринку логістики в Україні. Ринок логістичних послуг України перебуває на стадії стабілізації, і світові тенденції в сфері логістики служать для вітчизняних підприємств відправною точкою для пошуку нових технологій, способів і форм обслуговування клієнтів в умовах зростаючої конкуренції. Він стає більш цивілізованим, відкритим і професійним.

Логістика - це наукове вчення про системне планування, управління й контроль матеріальних потоків, потоків енергетичних, інформаційних, а також потоків пасажирських. Новизна логістичного підходу в управлінні ресурсами полягає у зміні пріоритетів господарської діяльності. Головним становиться не продукт, а процес у формі потоку (матеріального, інформаційного і т.д.) [3].

Структура транспортно-логістичної системи України має складатися з п'яти рівнів логістичної взаємодії [4]:

- взаємодія об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури (термінальні та вантажні комплекси, складські господарства, підприємства різних видів транспорту та транспортно-логістичного сервісу тощо);
- транспортно-логістичні центри місцевого, регіонального та міжнародного призначення;
- регіональні транспортно-логістичні системи;
- транспортно-логістичні кластери;
- інтегрована транспортно-логістична система України (підсистема економічної системи країни та міжнародних транспортно-логістичних систем).

Використання логістики як функції управління економічними потоками (товари, інформація, документація) допомагає раціоналізувати та оптимізувати управління ними на всіх фазах процесу.

У сфері забезпечення збутового процесу логістика спрямовує зусилля на створення ефективних каналів розподілу товару, тим самим забезпечуючи мінімальний рівень грошових витрат і витрат часу на збут і максимальний прибуток, причому задається мета мінімізації ризику.

Сучасна економіка відноситься до економіки нового типу, яку можна назвати інформаційною та глобальною, у зв'язку з чим продуктивність і конкурентоспроможність організацій залежать, в першу чергу, від їх здатності генерувати, обробляти й ефективно використовувати інформацію, підвищуючи значення застосування інформаційних технологій в управлінні сучасними підприємствами торгівлі.

Можливості традиційних методів вирішення проблеми низької ефективності діяльності підприємства вже вичерпані, що обумовлює необхідність впровадження нового підходу для їх вирішення.

Як такий підхід в західних країнах вже давно застосовується логістика, основним завданням якої є розробка пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності, збереження і розширення обсягів ринку та отримання

переваг перед конкурентами. Головним чином впровадження логістики за допомогою зовнішніх розробок набуває суто декоративний характер, що не сприяє інтенсивному засвоєнню досягнень сучасної логістики.

Логістика, проникаючи в усі сфери діяльності підприємства, охоплює процес планування, реалізації, контролю витрат, переміщення та зберігання матеріалів, а також пов'язаної з ними інформації про постачання товарів від місця виробництва до місця споживання. Актуальність теми обумовлена тим, що ринкова система господарювання, яка склалася в Україні, вимагає перегляду форм і методів підходу до організації збутового процесу як в країні в цілому, так і в торгівлі зокрема.

Формування високого рівня торговельного обслуговування покупців в умовах високо конкурентного середовища реалізується за допомогою задоволення всіх основних вимог покупців до рівня обслуговування, суть яких з урахуванням специфіки конкретного сегмента споживчого ринку зводиться до того, щоб з найменшими витратами часу і найбільшими зручностями придбати в торговому підприємстві необхідні товари.

Таким чином, для сучасних торговельних підприємств задача логістики полягає в комплексному управлінні наскрізним матеріальним потоком. Формування логістичної системи підприємства доцільно починати з сфери постачання, оскільки саме вона організовує вхід матеріального потоку в логістичної системи.

Література:

1. Азаренкова Г.М., Мішина С.В., Борисенко І.І. Логістика: Навч. посібник / Г.М. Азаренкова, С.В. Мішина, І.І. Борисенко. – К.: Знання, 2008. – 566 с.
2. Алькема В. Г., Сумець О. М. Логістика. Теорія і практика / В.Г. Алькема, О.М. Сумець. – К: видавничий дім «Професіонал», 2008. – 216 с.
3. Башнянин Г.І., Іфтемчук В.С. Генеза ринкової економіки: Навчальний економічний словник - довідник / Г.І. Башнянин, В.С. Іфтемчук. – К.: Магнолія плюс, 2004. – 688 с.
4. Брагинський В.В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу України [Електронний ресурс]. – <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>

Трунов А. В.

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

Ваганов К.Г.

кандидат економічних наук

КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕС СТРУКТУР ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ

Анотація

Вивчення сутності та аналіз розвитку співпраці міжнародних фінансових організацій з Україною. Визначення сутності ЄБРР й особливостей його діяльності, аналіз обсягів та напрямів кредитування ЄБРР, розгляд механізму й виявлення проблем фінансування для покращення його ефективності.

Основний текст:

Українська економіка надзвичайно потребує інвестицій. Обсяг залучених із початку 2015 р. прямих іноземних інвестицій в економіку України становив 42851,3 млн дол. США (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) і в розрахунку на одну особу населення – 1000,5 дол., що є недостатнім [1]. Український уряд протягом 2014–2015 рр. намагався вжити заходів щодо покращення умов ведення підприємництва, завдяки чому в рейтингу Світового банку «Doing Business 2015» Україна за показником легкості ведення бізнесу піднялася зі 112 місця у 2014 р. до 96-го у 2015 р. серед 189 країн світу. Урядом України іноземним інвесторам надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. У випадку припинення інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення його інвестиції в натуральній формі або у валюті інвестування без сплати мита, а також доходів від інвестицій у грошовій або товарній формі також гарантовано безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків й інших коштів в іноземній валюті. Проте таких дій недостатньо.

Велику роль у кредитуванні українського бізнесу відіграють міжнародні фінансові організації. Однак залучити фінансування від цих організацій досить складний і тривалий процес, в результаті якого можна отримати значні суми під відповідний проект за порівняно невисокі відсотки. Список міжнародних організацій, що працюють в Україні в цьому напрямку, представлений нижче:

У табл. 1 відображено динаміку кредитування України міжнародними організаціями. Можна зробити висновок, що, на відміну від МВФ і МБРР, Європейський банк реконструкції та розвитку здійснює регулярну співпрацю з Україною, проте, починаючи з 2011 р., динаміка фінансування є низхідною, що вважається негативним явищем.

Назва організації	Од. вим.	Рік								Усього
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Міжнародний валютний фонд	млн СПЗ	-	3000	4000	2250	-	-	-	2972,67	12222,7
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	млн дол. США	640	500	860	-	350	-	-	1082	3432
Європейський банк реконструкції та розвитку	млн дол. США	31,9	66,79	28,25	5,91	3,6	10,2	8,14	0	154,79
	млн €	49,78	70,21	79,31	32,82	124,18	95,91	64,77	3,5	520,48
Європейський інвестиційний банк	млн €	200	150	100	15,54	625	640	418,68	340	2489,22

Таблиця 1 Обсяги кредитів для України від міжнародних фінансових організацій у 2007–2014 рр., млн дол. США, млн євро [3]

Станом на 1 січня 2015 р. портфель ЄБРР в Україні нараховував 361 проект із сукупним обсягом фінансування – 11593 млн євро, частка приватного сектору в портфелі становила – 51 %, а на сучасному етапі поточний портфель проектів становить 4779 млн євро.

Також ЄБРР є адміністратором двох міжнародних фондів – Рахунку ядерної безпеки й Чорнобильського фонду «Укриття», із яких фінансуються проекти міжнародної технічної допомоги з підготовки Чорнобильської АЕС зі зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему.

За період співпраці з ЄБРР (1993–2014 рр.) в державному секторі економіки України, за проектами, кредитні кошти за якими залучені державою або під державні гарантії, укладено угод на загальну суму 674,94 млн дол. США та 1 487,35 млн євро (у межах 23 проектів), із яких станом на 01.03.2014 р. використано 1,12 млрд євро.

Галузева структура кредитного портфелю проектів ЄБРР у державному секторі економіки складається таким чином, що 50 % усього портфелю кредитів спрямовані на фінансування проектів розвитку транспортної інфраструктури, 39 % – на підтримку проектів в енергетичній сфері, інші – у фінансовий (8 %), зв'язок (2 %) і розвиток муніципалітетів (1 %).

Отже фінансування ЄБРР українських підприємств має значний вплив на економіку України, оскільки пріоритетні сфери його діяльності (агробізнес, інфраструктура, енергетика) перспективні для розвитку. Проте обсяги фінансування ЄБРР і в українську економіку зменшуються, що можна пояснити невизначеністю кінцевих результатів профінансованих проектів, що потребує більшої уваги ЄБРР до аналізу кредитоспроможності проектів і розкриття інформації про кінцевих власників підприємств. Також, на нашу думку, розширення фінансування малого бізнесу та малих сільськогосподарських підприємств могло би бути більш ефективним, ніж зосередження на великих підприємствах.

Напрями діяльності ЄБРР постійно трансформуються відносно змін в економічній і політичній ситуації в країні. Отже, у зв'язку з початком реформування в Україні можна передбачити посилення співпраці стосовно фінансування підприємств України.

Список використаних джерел:

1. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
2. Ukraine at a glance 2016 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.ebrd.com>
3. Миськів Г. В. Кредити міжнародних фінансових організацій в економіці України / Г. В. Миськів // Фінансовий простір. – 2015. – № 2. – С. 48–53.
4. Європейський банк реконструкції та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine>
5. Проект модернізації інфраструктури центрального опалення міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://volynrada.gov.ua/>

6. Загальні параметри кредитних ліній ЄБРР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://alpina.kiev.ua/>
7. Кредити за програмою ЄБРР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.megabank.net>
8. Представник ЄБРР: «Ми щороку інвестуємо в Україну 1 мільярд євро» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://euukrainescoop.net/2015/01/29/ebrd/>
9. Бичихін Є. В. Основні тенденції інвестиційних процесів в Україні в контексті співробітництва з Європейським банком реконструкції і розвитку / Є. В. Бичихін // Наукові праці НД(Ф). – 2015. – № 1 (70). – С. 128–137.

Фатенок-Ткачук А. О.

доцент кафедри обліку і аудиту

Бурачок І. В., *магістр*

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

ОБЛІКОВІ ПРОЦЕДУРИ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

Планування проектів у поєднанні з процесами регулювання й контролю впровадження утворюють процес управління проектами. Світовий досвід свідчить, що управління проектами стало загальним стандартом поведінки у практичній діяльності усіх успішно діючих підприємств тому обліково-аналітичне забезпечення цього процесу заслуговує уваги.

На основі аналізу існуючих праць, визначено, що управління проектами – це використання знань, досвіду, методів і засобів до робіт проекту для задоволення вимог, що пред'являються до проекту, і очікувань учасників проекту.

Проекти реалізують такі функції: моделююча (відтворююча), інноваційна, прогностна, пілотажна, консолідаційна і конфліктогенна. Бухгалтерські служби мають враховувати, що на процес розробки та впровадження проекту впливає цілий ряд факторів: економічні, соціальні, політичні, екологічні, культурні, підвищення компетентності замовників, ступінь невизначеності та ризику, складність кінцевих результатів проекту, організаційні зміни, частота зміни технологій, помилки планування й ціноутворення, коливання цін.

Основними етапами формування проекту, є такі: усвідомлення та формулювання практичної проблемної ситуації, обґрунтування можливості й доцільності проекту (ініціювання); збирання інформації, вивчення накопиченого досвіду перетворення дійсності й аналогічних проектів, створення концепції, формування завдання щодо проектування, визначення вимог до проекту, ухвалення рішення про проведення проектування; формування команди проектувальників; (планування); проектування; впровадження проекту; аналіз проекту; внесення змін; управління змінами; завершення роботи.

Інформаційне забезпечення управління проектами – це якісне інформаційне обслуговування управлінського персоналу підприємства шляхом створення динамічної системи збору даних, їх обробки, зберігання та перетворення на достовірну, своєчасну, точну, актуальну інформацію для ефективного ведення процесу управління та прийняття відповідних управлінських рішень. Облік та аналіз є важливими функціональними компонентами інформаційної системи підприємства.

Метою облікової та аналітичної інформації є забезпечення управлінського персоналу підприємства повною, своєчасною та достовірною інформацією для прийняття поточних і стратегічних рішень щодо того чи іншого проекту. Управління проектами вимагає систематичної інформації про здійснювані господарські процеси, їх характер і обсяг, про наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів та їх використання. Головним джерелом необхідної інформації виступають дані поточного бухгалтерського обліку, які впорядковуються у звітність [3, с. 19].

Бухгалтерська інформація має дати відповідь на такі запитання:

- як спланувати та скоординувати реалізацію проекту;
- як залучити кошти із зовнішніх джерел фінансування для реалізації проекту;
- як краще розпорядитись власними коштами;
- як досягти максимальних прибутків за мінімальних витрат;
- як створити команду працівників для реалізації проекту;
- як мотивувати персонал до ефективної діяльності;
- як уникати конфлікту в команді проекту.

Рациональна організація бухгалтерського обліку передбачає таку його побудову, при якій облік забезпечує своєчасне виконання важливих функцій у плануванні, контролі, управлінні при мінімальних витратах засобів і праці. Основними передумовами раціональної організації бухгалтерського обліку є такі:

- визначення структури, технології та організації виробництва;
- встановлення системи облікових взаємовідносин окремих структурних підрозділів підприємства з підприємством;
- визначення обсягу облікових робіт;
- розподіл їх між працівниками бухгалтерії;
- визначення працівниками бухгалтерії діючих законоположень та інструктивних матеріалів з питань ведення обліку [4, с. 81-82].

Система облікової та аналітичної інформації відіграє важливу роль в функціонуванні системи управління проектами, забезпечуючи взаємодію різних структурних підрозділів та реагуючи на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.

Під системою розуміють сукупність множин взаємопов'язаних елементів, які утворюють певну цілісність [2, с. 273]. Обліково-аналітична система – це система, що ґрунтується на даних оперативного, статистичного, фінансового і управлінського обліку, включаючи оперативні дані, і використовує для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації.

Основними завданнями обліково-аналітичної системи підприємства є:

- аналіз діяльності підприємства за вказаними напрямками;
- облік господарських операцій за цільовими напрямками на базі бухгалтерського обліку з додаванням нефінансових показників;
- контроль за використанням матеріальних та нематеріальних ресурсів, за правильним відображенням усіх господарських операцій на етапах планування, обліку та за достовірністю аналітичних даних;
- планування діяльності підприємства, зокрема господарських операцій; видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової, податкової; центрів відповідальності та підприємства загалом;
- формування аналітичних бюджетів як джерел акумулювання планової, облікової та аналітичної інформації [1].

Враховуючи міжнародний досвід, теоретичні засади, стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, варто виділяти не тільки загальні групи користувачів облікової інформації, а й групи конкретних економічних проблем та варіанти оптимальних рішень, які вони можуть приймати на основі цієї облікової інформації.

Література:

1. Управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kdu.edu.ua/new/lekci/3_169.doc.
2. Федишин Б. Розвиток підприємств на основі проектного менеджменту [Електронний ресурс] / Б. Федишин, П. Євтух // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2 (7). – С. 272–276. – Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12fbpomp.pdf>.
3. Городянська Л. Особливості технічного забезпечення системи бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 10. – С. 17–20.
4. Глух Н. В. Управління проектами: місце та роль обліку та аналізу/ Н.В. Глух// Науковий вісник Ужгородського університету. - № 45. – Ужгород: Видавництво Національного університету, 2015. – С. 72-76
5. Бурков В. Н. Механізми управління проектами і програмами регіонального і отраслевого розвитку: Монографія / В.Н. Бурков, В.С. Блинцов, А.М. Ввозный і др. – Николаев: НУК, 2010. – 169 с.

Федоряка С.А., магістрант

Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна

СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Становлення фінансової незалежності органів місцевого самоврядування – головна передумова розвинутої держави. Реалізація економічної самостійності регіональних місцевих бюджетів означає володіння достатніми фінансовими джерелами для забезпечення функціонування та управління економікою та соціальною сферою на окремій території.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», пріоритетами визначені децентралізація та реформа державного управління, політика яких орієнтована на відхід від централізованої моделі управління державою, на побудову ефективної системи територіальної організації влади, реалізацію принципів субсидиарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування [3].

Децентралізація — це передача значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування. Так, щоб якомога більше повноважень мали ті органи, які ближче до людей, де такі повноваження можна реалізувати найуспішніше.

Першочерговими кроками на шляху реформи місцевого самоврядування стало завдання щодо децентралізації, яка розпочалася шляхом схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні та прийняття змін до Бюджетного і Податкового кодексів України, зокрема передачі органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень і стабільних джерел доходів для їх реалізації; стимулювання територіальних громад до об'єднання та переходу на прями міжбюджетні відносини з державним бюджетом з відповідним ресурсним забезпеченням.

Специфікою управління фінансовим забезпеченням є сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів та організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну життєдіяльність територіальних одиниць та господарських суб'єктів [2, с. 6-7].

Фінансування регіонального розвитку регіонів тривалий час перебувало у залежності від рішень центральних органів влади, що не залишало місцевим органам влади та органам місцевого самоврядування простору для дій та прояву ініціативності у пошуку ресурсів. Недостатність фінансових ресурсів для регіонів і громад була зумовлена тим, що більшість з них не мали достатньої податкової бази.

Основним інструментом, за допомогою якого територіальні громади здійснюють свої функції, є бюджет. Тому питанням і проблемам, що стосуються формування дохідної частини бюджетів місцевого самоврядування, пошуку і реалізації резервів їх наповнення, розширення бази оподаткування приділяється досить велика увага. Одним із суттєвих джерел доходів місцевих бюджетів є надходження від встановлених законодавством податків, зборів та інших платежів, у тому числі за рахунок місцевих податків і зборів.

У Бюджетному кодексі України регламентовано функціонування бюджетної системи України, порядок фінансування бюджету (дефіцит, профіцит) та відносини щодо місцевого боргу, організацію бюджетного процесу та повноваження його учасників. Третій розділ Бюджетного кодексу України присвячений місцевим бюджетам. У цьому розділі чітко визначений склад надходжень та витрат місцевих бюджетів, а також регламентовано складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів. Не менш важливі положення регламентує четвертий розділ Бюджетного кодексу – міжбюджетні відносини. Розділ містить статті, які визначають загальні положення; розмежування витрат між бюджетами; фінансові нормативи бюджетної забезпеченості; міжбюджетні трансферти [1].

Упродовж останніх років в Україні були здійснені суттєві кроки щодо фінансової децентралізації та зміцнення ресурсної бази органів місцевого самоврядування. Внесені зміни до податкового та бюджетного законодавства в частині збільшення обсягів як власних доходів місцевих бюджетів, так і місцевих податків та зборів, зокрема: ліквідовані неефективні податки, видатки на адміністрування, що були більшими, ніж надходження від таких податків і зборів; введено нові економічно ефективні податки; розширено перелік типів об'єктів оподаткування; змінено податкові ставки; розширено коло платників податків; окремі загальнодержавні податки віднесено до місцевих податків тощо.

Так, відповідно до законодавства, додаткові кошти, отримані за результатами виконання місцевих бюджетів (це може бути наслідком збільшення надходжень або економії коштів), не підлягають вилученню і мають використовуватися відповідно до рішення місцевої ради. Водночас, у випадку нестачі коштів у місцевому бюджеті, держава бере на себе обов'язок здійснити відповідний перерозподіл фінансів шляхом надання дотацій, субвенцій, субсидій, які дозволять збалансувати бюджет.

Література:

1. Бюджетний кодекс України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Москаль О. І. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону (на матеріалах Чернівецької області) : автореф. дис. канд. екон. наук /О. І. Москаль. – К., 2001. – 16 с.
3. Стратегія сталого розвитку “Україна -2020” : указ Президента України від 12.01.2015 № 5. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015.

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Початок ХХІ століття ознаменувався потужним зміцненням технологічного потенціалу людства та розвитком комунікативного менеджменту як найважливішого компоненту управління в умовах глобалізації. Тому необхідно надати визначення поняттю «комунікативний менеджмент».

Рева В. визначає комунікативний менеджмент як сукупність накопичених у світовій практиці принципів, методів, засобів і форм виявлення комунікаторів на вміст потоків інформаційної взаємодії людей, їх груп, суспільних і політичних формувань у процесі спілкування з метою вирішення тактичних задач з управління суспільними відносинами [10, с. 8].

На думку Григор'євої Н., комунікативний менеджмент – це теорія та практика управління соціальними комунікаціями як всередині організації, так і між організацією і її середовищем, спрямована на проведення оптимально сприятливих для організації комунікаційних процесів, формування та підтримання іміджу і громадської думки, досягнення згоди, співробітництва і визнання [3, с. 39].

За Зверинцевим А. комунікативний менеджмент – це діяльність, направлена на досягнення ефективної комунікації як всередині організації, так і між організацією і її зовнішнім середовищем [5, с. 45].

На нашу думку, комунікативний менеджмент – це професійна діяльність, яка направлена на встановлення довготривалих, стійких та ефективних комунікаційних зв'язків як всередині організації, так і між організацією і її зовнішнім середовищем.

Серед основних цілей комунікативного процесу виділяють:

- забезпечення ефективного обміну інформацією між усіма учасниками організації;
- вдосконалення міжособистісних відносин між учасниками комунікації;
- створення інформаційних каналів задля передачі необхідної інформації всім учасникам комунікативного процесу;
- регулювання і раціоналізація інформаційних потоків підприємства [2].

основна роль комунікативного менеджменту – це створення та налагодження інформаційних каналів всередині та ззовні організації задля ефективного управління нею.

В організаціях комунікації класифікують за групами, видами і формами.

Основними групами комунікацій на підприємстві є: усна інформація – це інформація, передана словом; письмова інформація – це інформація, передана на листку паперу; візуальна інформація – це інформація, що передається жестами, мімікою тощо (рис. 1).

Рис. 1 Основні групи комунікацій

За видами комунікації поділяються на: інформативну інформацію – це інформація, яка носить інформативний характер; експресивну інформацію – інформацію, яка передається з силою почуттів, переживань тощо; переконуючу інформацію – інформацію, яка передається із захопленням; соціально-

ритуальну інформацію – інформацію, яка обов'язково відповідає нормам звичаїв соціально-культурної поведінки країн, регіонів, організацій тощо; паралінгвістичну інформацію – інформацію, яка передається за допомогою міміки, рухів, поз тощо (рис. 2) [6, с. 309].

Рис. 2 Основні види комунікацій

Основними формами комунікацій є офіційна або неофіційна інформація.

- Офіційна інформація – це інформація, що передається формальними каналами за допомогою наказів, розпоряджень тощо.
- Неофіційна інформація – це інформація, яка передається неформальними каналами за допомогою чуток, пліток тощо (рис. 3).

Рис. 3 Основні форми комунікацій

Розглянувши основні групи, види та форми комунікацій на підприємстві необхідно звернути увагу на перешкоди або бар'єри, які можуть з'явитися на шляху до здійснення ефективного комунікативного менеджменту в організації, зокрема, труднощі сприйняття; семантичні бар'єри; невербальні бар'єри; поганий зворотний зв'язок [9, с. 72]. В умовах невизначеності можуть посилюватися такі основні види бар'єрів у комунікаційних процесах:

1. Спотворення повідомлень – явище, при якому до структур організації надходить інформація, яка не відповідає реальній ситуації.
2. Інформаційні переваженні. Така ситуація можлива тоді, коли члени підприємства не можуть адекватно сприймати ту чи іншу інформацію і відкидають значну її частину.
3. Недоліки у структурі організації. Через велику кількість рівнів управління, інформація досить часто втрачається чи спотворюється.
4. Високий ступінь віддаленості окремих структурних одиниць організації створює перепони для проходження інформації [7].

Для подолання вище наведених перешкод необхідно: поширювати тільки ту інформацію, яка буде актуальною, зрозумілою і важливою; сприймати отриману інформацію у повному розмірі і вміти вибрати для себе важливу її частину; зменшити кількість рівнів управління або назначити окремих осіб на цих рівнях; бути наближеними до всіх управлінських ланок, перевіряти інформацію, яка надходить з віддалених структурних одиниць організації.

Подолавши усі вище перераховані перешкоди, необхідно звернути увагу на здійснення керівником управлінського процесу, під час якого він виконує три основні ролі, зокрема здійснює міжособові відносини, проводить інформаційний обмін і приймає рішення [4, с. 93].

Ефективність управління комунікаційним процесом залежить від наступних об'єктивних факторів: якості обміну інформацією; інформаційної переваженості керівника; незадовільної структури організації; відсутності здорової атмосфери в колективі тощо [1, с. 175].

Тому задля покращення комунікаційного обміну в організації необхідно:

- врегулювати інформаційні потоки;
- удосконалити управлінські дії;
- покращити систему зворотного зв'язку;
- удосконалити систему збору інформації;
- запровадити сучасні інформаційні технології [8, с. 402-403].

Висновки. Отже, наші дослідження показали, що ефективне функціонування та управління організації неможливе без налагодження процесу комунікацій. Комунікації відіграють одну із основних ролей в процесі управління підприємством. Ефективна система комунікацій являє собою синтез теорії організації, структури управління, теорії комунікацій. Проте ефективність комунікативного управління, перш за все, залежить від внутрішнього середовища підприємства, зв'язків між його структурними підрозділами, між окремими учасниками тощо.

Література:

1. Адаир Дж. Эффективная коммуникация / Дж. Адаир. – М. : Изд-во Эксмо, 2003. – 240 с.
2. Базарова Г. Коммуникации в управлении персоналом: формируем корпоративную культуру / Г. Базарова, А. Хмеленко // Маркетинг. Менеджмент. – 2010. – С. 36-40.
3. Григорьева Н. Н. Коммуникационный менеджмент: учебно-методические материалы / Н. Н. Григорьева. – М. : МИЭМП, 2007. – 44 с.
4. Дейнека А. В. Управление персоналом: [учебник] / А. В. Дейнека. М. : Дашкова и К, 2010. – 290 с.
5. Зверинцев А. М. Коммуникационный менеджмент. Рабочая книга менеджера PR. – Санкт-Петербург: Изд-во Буковского, 1996. – 267 с.
6. Кузьмін, О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Кузьмін, О. Мельник. – К.: «Академвидав», 2004. – 416 с.
7. Луман Н. Что такое коммуникация? / Перевод с нем. Д. В. Озирченко // Социологический журнал. — 1995. — № 3. — С. 114—125.
8. Орбан-Лембрик Л. Б. психологія управління: Посібник. К. : «Академвидав», 2003. – 568 с.
9. Почепцов Г. Г. Теории коммуникации: / Г. Г. Почепцов. – М. : Центр, 1998.- 115с.
10. Рева В. Е. Коммуникационный менеджмент: учеб. пос. / В. Рева. Пенза, ПГУ, 2001. – 347 с.

Хилюк Д.С.

*слухач магістратури кафедри економічної теорії
Тернопільського національного економічного університету*

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Підприємства готельно-ресторанного господарства в економіці будь-якої держави виконують вкрай важливі соціально-економічні функції, позаяк з одного боку – сприяють задоволенню потреб населення в харчуванні, відпочинку та дозвіллі, а з іншого – створюють частину ВВП держави та спрямовані на забезпечення економічного зростання.

Аналіз світових тенденцій в сфері готельно-ресторанного бізнесу свідчить, що дана сфера діяльності характеризується високим рівнем доходності та стрімкими темпами розвитку. Так, в цілому ресторерна індустрія генерує виручку від продажів послуг більше 350 млрд. доларів США на рік. Індустрія гостинності є третьою за обсягами роздрібного товарообороту США, поступаючись лише продажу автомобілів та продовольчим магазинам [1, с. 82]. Все вищезазначене свідчить про значний потенціал підприємств готельно-ресторанного господарства в Україні та актуалізує тему обраного дослідження.

Для виявлення найбільш вагомих проблем сфери готельно-ресторанного господарства та окреслення шляхів їх подолання, доцільно простежити динаміку основних показників діяльності суб'єктів, що надають послуги з тимчасового розміщення та організації харчування.

Як свідчать дані рисунку 1, протягом 2012-2016 рр. динаміка кількості суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу в Україні була позитивною за винятком 2016 року. Так, у 2012 році їх загальна

кількість складала 44085 од., а у 2015 році – 58436 одиниць, що у 1,3 рази більше (темпи приросту склали 30 %). У 2016 році відносно попереднього простежується скорочення кількості суб'єктів готельно-ресторанного господарства – до 57696 од. Зауважимо, що у 2016 році частка суб'єктів господарювання, які займалися тимчасовим розміщенням й організацією харчування складала 3% від усіх суб'єктів, внесених до реєстру ЄДРПОУ.

Рис. 1. Динаміка кількості суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу та їх частки у загальній кількості суб'єктів господарювання в Україні у 2012-2016 рр.

Примітка. Складено автором за [2]

Більшість суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу зареєстровані як фізичні особи-підприємці. Частка фізичних осіб-підприємців у загальній кількості господарських одиниць галузі у 2012 році складала 78,5 % та поступово збільшувалася, досягнувши значення 88,7 % у 2016 році. Відповідно частка підприємств – юридичних осіб складала 21,5 % у 2012 році та 11,3 % у 2016 році (що на 10,2 в.п. менше). На нашу думку, така тенденція пов'язана із можливістю фізичних осіб-підприємців застосувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності та, таким чином, оптимізувати розміри податкових платежів.

Щодо кількості найманих працівників, то у сфері тимчасового розміщення та організації харчування у 2012 році офіційно працювало 226,9 тис. осіб. У 2013 році відносно попереднього їх кількість скоротилася на 4,1 тис. осіб або на 1,8 %, у 2014 році – на 61,5 тис. осіб або на 27,6 %, а у 2015 році – на 19,2 тис. осіб або на 11,9 %. У 2016 році спостерігаємо несуттєве зростання аналізованого показника – на 13,1 тис. осіб або 9,2 % (відносно 2015 року). Зазначимо, що переважно негативні тенденції у динаміці кількості найманих працівників пов'язані із наслідками економічної кризи, зокрема – скороченням реального ВВП, зростанням загального рівня безробіття, значною часткою тіньового сектора економіки тощо.

Фінансовий результат до оподаткування підприємств готельно-ресторанного бізнесу у 2012-2016 рр. був від'ємним, що засвідчує низьку ефективність їх діяльності. Якщо у 2012 році фінансовий результат до оподаткування становив -862,5 млн. грн. то у 2016 році розмір збитків досяг значення 1947,6 млн. грн. Частка збиткових підприємств протягом останніх років (2015-2016 рр.) дещо скоротилася, однак все ще залишається на достатньо високому рівні – 28,3 %. Наведені дані дають підстави зробити висновок, що практично третина підприємств, які займаються тимчасовим розміщенням та організацією харчування в Україні перебувають на межі банкрутства. Також, експерти відзначають, що з початку 2015 р. в Україні закрилося близько 20% підприємств ресторанного господарства, а прибуток тих, які все ще працюють, знизився у середньому на 30% [3, с. 108].

Суттєвою проблемою у розвитку ресторанного господарства як пріоритетної сфери економіки є відсутність будь-якої підтримки галузі з боку органів державної влади. Так, у високорозвинених європейських країнах ресторанный бізнес є одним із найбільш розповсюджених видів малого бізнесу, що пояснюється вигідними умовами та наявністю спеціальних програм розвитку з боку органів державної влади та місцевого самоврядування [4].

Отже, ситуація на ринку готельно-ресторанного господарства в Україні є суперечливою, позаяк, з одного боку, спостерігається активний розвиток нових концепцій у закладах, з іншого боку – значна кількість підприємств ресторанного господарства працює на межі банкрутства та несе значні витрати, що

спонукає їх власників до закриття та виходу із сегменту ринку. З огляду на це, головним завданням вітчизняних рестораторів в умовах соціально-економічної та політичної кризи є вміння адаптуватися до нових умов та бути гнучкими стосовно потреб споживачів. Для забезпечення ефективності діяльності підприємствам готельно-ресторанного бізнесу необхідно знайти альтернативні методи зменшення операційних витрат, шляхи вдосконалення якості обслуговування, впроваджувати інновації та нові концепції бізнесу. Це дозволить сформувати ефективний механізм управління, адаптувати власний бізнес до ситуації на ринку й вимог споживача та досягнути високого рівня конкурентоспроможності на українському ринку.

Література:

1. Волковська Я. В. Тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні / Я. В. Волковська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2015. – Вип. 12. – С. 82-85.
2. Офіційні дані Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Мельниченко С. В. Ресторанний бізнес в Україні: перспектива чи втрачена вигода ? / С. В. Мельниченко, І. І. Присакар // Економічний простір. – 2015. – № 97. – С. 101-116.
4. Чхало О. Автоматизовані системи управління підприємствами ресторанного господарства / О. Чхало. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]. – http://tourlib.net/statti_ukr/chkhalo.htm

Хуторської П.О.

к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємства та управління

Кумейко О.М.

студентка кафедри банківської справи

Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Актуальність даної теми визначається в першу чергу тим, що однією з передумов успішного функціонування національної економіки в умовах постійного розвитку економіки країни є ефективне державне регулювання інноваційної діяльності.

В умовах зростаючої глобалізації - інновації продовжують відігравати велику роль у прагненні країн забезпечити собі конкурентні переваги на глобальному ринку. Але, як свідчить аналіз наукових джерел та останніх років, не всім державам вдається повною мірою застосувати інноваційні моделі та розробити необхідні механізми провадження інновацій в економіку та соціальну сферу країни.

Сприйняття інноваційного розвитку як основоположного чинника економічного підйому знайшло своє відображення у фундаментальних дослідженнях зарубіжних учених Р. Акоффа, П. Друкера, Ф. Портера, Б. Санто, Б. Твісса. Проблеми державного управління інноваційною діяльністю були висвітлені у роботах багатьох українських вчених, зокрема таких як О. Ю. Амосов, О. І. Волкова, І. Б. Дашковська, А.О. Дегтяр, Д. В. Задахайло, О.І.Крюков, Т. В. Майорова, П. П. Микитюк та ін.

Перш за все, слід визначити, що ж таке інноваційна діяльність. Інноваційна діяльність - це діяльність, спрямована на пошук і реалізацію інновацій з метою розширення асортименту та підвищення якості продукції, вдосконалення технології і організації виробництва. Результатом інноваційної діяльності є нові або додаткові товари, послуги або товари, послуги доповнені новими якостями. Однією з найважливіших умов економічного росту кожної країни – є розвиток інноваційної діяльності.

В Україні, у зв'язку з економічною, політичною нестабільністю та науково-технічним відставанням, що уповільнює темпи розвитку промисловості, проблема активізації інноваційної діяльності постає особливо гостро. Державна підтримка і регулювання рівня та інтенсивності інноваційної діяльності є вирішальною умовою для досягнення стабільних темпів зростання економіки. Тільки за допомогою державного втручання в розвиток інноваційної діяльності, уряд забезпечує збалансованість промислової діяльності країни та підвищення інноваційної активності держави.

В Україні діє Закон «Про інноваційну діяльність» та Закон «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні». Відповідно до цих законів, пріоритетні напрямки інноваційної діяльності нашої країни – це напрямки, що мають наукове економічне обґрунтування, які направлені на реалізацію інноваційної діяльності, задля забезпечення економічної безпеки держави, впровадження у виробництво продукції, яка є високотехнологічною, екологічно чистою, конкурентоспроможною, при цьому, вироблена продукція-послуга вищої якості та збільшення експортного потенціалу країни з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень [1,2].

Однак, не дивлячись на існування правової бази, інноваційна діяльність в Україні не розвивається високими темпами. Таким чином, виділимо основні чинники, які заважають розвитку інноваційної діяльності [3]:

- високі ризики діяльності та відсутність джерел фінансування;
- в основному, підприємства орієнтуються на короткотермінову окупність;
- недостатня кількість науково-інноваційних організаційних структур;
- недостатні кількості міжнародних науково-технічних програм та проєктів співробітництва;
- недосконала законодавча база, що регулює інноваційну діяльність;
- недостатній професійний рівень інноваторів, недосконала система мотивації та стимулювання творчої праці;
- вплив наукових працівників за кордон.

Важливим фактором, який стримує розвиток інвестиційної діяльності є недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури. Інноваційна інфраструктура в нашій країні не задіяна в усіх ланках інноваційних процесів, сформовано тільки окремі елементи інфраструктури. Майже не функціонують венчурні фонди, трансфер технологій, відсутня належна підтримка та розвиток діяльності науково-дослідницьких установ.

Для розвитку інноваційних процесів в нашій країні необхідно у повному обсязі розвивати освітній і науковий потенціал країни, перш за все ВНЗ, у сферах інформаційно-комунікаційного напрямку, високих технологій, впровадження закордонного досвіду.

Для початку, аби покращити стан інноваційної діяльності в Україні необхідна організація більш розвиненої інноваційної інфраструктури, а саме, впровадження технополісів, інноваційних парків, наукових та науково-технологічних центрів, які спеціалізуються на створенні сприятливих умов для ефективної діяльності інноваційних підприємств, що реалізують оригінальні науково-технологічні ідеї.

На сьогодні в Україні ефективно діючим механізмом виступають лише технопарки, але їх кількість не відповідає умовам інноваційної стратегії розвитку економіки країни.

Також необхідна ефективна державна підтримка та стимулювання наукових кадрів, аби була змога задіяти якомога більше інноваційного потенціалу країни і зупинити відтік наукових кадрів закордон. Орієнтуватися на інноваційно-розвинені країни, та переймати досвід в нашу країну.

Держава повинна стимулювати впровадження інноваційних розробок на малих підприємствах оскільки саме малі підприємства порівняно з великими мають достатньо високі шанси на успіх, оскільки вони тільки на початковому рівні розвитку і для конкурентоспроможності їм необхідно впроваджувати щось нове, хоча ступінь ризику на малих підприємствах значно більша.

Тому саме малі підприємства через нестачу власних коштів потребують фінансової підтримки держави, та має потребує в отриманні пільгових умов кредитування. Ефективне джерело фінансування інноваційної діяльності - інвестиції, тож необхідно створити сприятливий інвестиційний клімат а країні.

У країнах Західної Європи державне втручання в інноваційну сферу стало нормою, і його методи постійно вдосконалюються. Основною метою такого втручання є забезпечення сталого економічного розвитку, підтримка низького рівня інфляції, високої інноваційної активності й зайнятості [4].

Отже, сьогодні необхідність вирішення проблем, пов'язаних з інноваційним розвитком економіки України, набуває особливого значення. Та без здійснення державою рішучих кроків і дій у напрямку стимулювання інноваційної діяльності ці питання залишаються невирішеними. Державна інноваційна політика повинна стати найважливішою підмогою діяльності та створити умови для активізації національного науково-технічного потенціалу. Головною метою такої політики має бути стратегічна орієнтація розвитку виробництва на створення та широке застосування принципово нових машин, матеріалів, комплексних технологічних систем, ефективне освоєння науково-технічних розробок, забезпечення соціально-економічних, організаційних і правових умов для постійного здійснення ефективної інноваційної діяльності.

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV.
2. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 № 433-IV [остання редакція від 14.07.2009] // www.zakon.rada.gov.ua
3. Гриньова В. М., Козирева О. В. Соціально-економічні проблеми інноваційного розвитку підприємств : монографія / В. М. Гриньова, О. В. Козирева. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – С. 192.
4. Микитюк П.П. Сенів Б.Г., Інноваційна діяльність: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с. 6

Цибульник М.О.

аспірант кафедри обліку та аудиту

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ ЯК ОДНЕ З ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Потреби управління недержавного пенсійного фонду (НПФ) зумовлюють необхідність вдосконалення системи економічної інформації, впорядкування інформаційного потоку в напрямку наростання його обсягів і подолання інформаційної недостатності.

Під інформаційним забезпеченням економічного аналізу діяльності недержавних пенсійних фондів розуміють неперервне постачання процесу оцінки стану НПФ і вироблення варіантів оптимальних доцільних управлінських рішень інформаційними ресурсами за принципом системного підходу, який передбачає необхідну і достатню забезпеченість вхідними даними вихідної інформації, склад і зміст якої задається вимогами користувача.

Одним з основних завдань інформаційного забезпечення економічного аналізу діяльності недержавних пенсійних фондів є надання інформації Адміністратору НПФ щодо можливих зовнішніх ризиків для НПФ, зокрема, інфляційних, до яких НПФ найбільш чутливі.

Одним з перших досліджувати вплив інфляції на розвиток недержавного пенсійного забезпечення почав Генрі Вінклевосс [1]. У своїй праці «Пенсійна математика» він порахував, що збільшення рівня інфляції на 1% призведе до скорочення поточної вартості пенсійних активів на 1,3%, при цьому цей вплив є більше «механічним», так як розрахунки проводились за умови сталої середньої заробітної плати працівника. При зростанні заробітної плати вплив інфляції буде нівелюватися взагалі.

Дослідження Вінклевосса продовжив Джеремі Бюлов. Він також розглядав пенсійний план за сталої середньої заробітної плати працівника. Проте, Бюлов дійшов протилежного висновку у своїй дослідженнях [2, 3], що пенсійні виплати працівника суттєво реагують на несподівані зміни в інфляції і процентних ставках:

1. Виплати, як правило, не індексуються з урахуванням інфляції після виходу на пенсію. Збільшення темпів інфляції призведе до скорочення реального доходу працівника в наступні роки після виходу на пенсію, він буде суттєво нижче, ніж очікувалося.

2. Якщо виплати інтегровані до системи соціального захисту і соціального забезпечення, то підвищення рівня інфляції та ціи може означати зниження приватних пенсійних виплат.

Таким чином, зростання інфляції буде суттєво зменшувати значення номінального пенсійного доходу. Працівник накопичує іменні пенсійні виплати щомісячно. В міру того як працівник продовжує робити вкладення, на його рахунок накопичується певна номінальна сума, але яка не індексується на інфляцію. Навіть якщо пенсійні заощадження повністю індексуються з урахуванням інфляції вже після того, як працівник досягає віку виходу на пенсію, навіть якщо не існує ніякої інтеграції плану з соціальної безпеки, працівник все рівно відчуває суттєвий вплив інфляції, так як його заощадження не індексувались з урахуванням інфляції, яка відбувалась період, коли він працював, тому гарантовані пенсійні виплати можуть бути значно менше у реальних доходах за пенсійні вкладення. Наприклад, кожні три роки автомобільні компанії підписують нові контракти, щоб збільшити фінансування з огляду на інфляцію, а пенсійний договір укладається один раз.

Проте, існують і інші точки зору, аргументи на захист розрахунків Вінклевосса були зроблені деякими авторами, включаючи Фельдштейна та Селігмана [4]. Вони змоделювали, що з високою часткою нарахованих процентних ставок, інфляція хоча і впливає на систему пенсійного забезпечення за трьома основними напрямками, проте її вплив можна вважати несуттєвим.

По-перше, більш високі процентні ставки роблять поточну вартість одного і того ж номіналу вище. Таким чином, номінальні умови пенсійного плану можуть рівномірно покращуватись без зміни пенсійних витрат.

По-друге, теми зниження поточної вартості вкладень молодших працівників через інфляцію, перекриваються більш високими процентними ставками, які постійно зростають.

Отже, інфляція, в першу чергу через канал більш високих процентних ставок, викликає важливі зміни в приватній пенсійній системі, що суттєво впливає на розвиток та функціонування НПФ. Саме тому, одним з основних завдань інформаційного забезпечення економічного аналізу діяльності недержавних пенсійних фондів є надання інформації для нівелювання ризиків, які може спричинити вплив інфляції.

Література:

1. Winklevoss, H. E. 1977. Pension mathematics. Homewood.
2. Bulow, J. 1979. Analysis of pension funding under ERISA. NBER Working Paper no. 402 (October).
3. Bulow, J., 1982. The Effect of Inflation on the Private Pension System. In: Hall, R., Inflation: Causes and Effects. University of Chicago Press, Chicago, pp. 123-138.
4. Feldstein, M., Seligman, S. 2008. Pension funding, share prices, and national saving. NBER Working Paper.

Цимбал О.А.

*студент групи МФКп-171 фінансово-економічного факультету
Чернівецького національного технологічного університету*

ПРОЦЕДУРА БАНКРУТСТВА У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ

Середня тривалість процедури банкрутства підприємства складає 2,9 років. У розвинених країнах-членах ОЕСР – 1,7 роки. Вартість процедури – 42% від вартості майна боржника, тоді як для країн-членів ОЕСР 9%. Проте найбільшим шоком є показник коштів, які вітчизняна процедура банкрутства забезпечує повернення кредиторів – 8,3%. У рейтингу Doing Business Україна ділить з Камбоджею 161-162 місце серед 165 країн, у яких існує судова процедура банкрутства.

У профільному Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» формально присутні майже усі інститути, притаманні розвиненим країнам з ефективною системою банкрутства. Однак, недосконале формулювання певних положень закону та його імплементація зводять нанівець будь – які інноваційні потуги законодавців [1].

У процедуру банкрутства вступають підприємства, які уже тривалий час є неплатоспроможними та з яких уже виведені усі більш – менш ліквідні активи. Проблему частково може вирішити законопроект №3132: він встановлює строк, упродовж якого орган управління боржником буде зобов'язаний подати заяву до суду про неплатоспроможність.

Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» певною мірою забезпечує можливість продовження роботи підприємства після внесення коректив у його діяльність, однак робить це за допомогою двох різних інструментів, правова та економічна природа яких є однаковою: процедурою санації та мировою угодою. Об'єднання цих двох механізмів у єдиній процедурі реструктуризації та, відповідно, забезпечення можливості комплексного підходу до вирішення проблеми неплатоспроможності за допомогою усіх наявних інструментів, зробило б таку процедуру значно ефективнішою.

Можливість вибору арбітражного керуючого у «ручному режимі» у ситуації, коли вибір автоматизованої системи не спрацював, дозволяє надзвичайно суб'єктивним чином підходити до обрання кандидатури розпорядника майном. Шляхами вирішення проблеми є: гарантування належної оплати праці розпорядників майна; запровадження ефективних механізмів відповідальності; надання можливості кредиторам офіційно та відкрито впливати на вибір розпорядника майна.

Відсутність належного захисту заставних кредиторів – позбавлення оперативного впливу на процедуру банкрутства. Описану вище проблему можна та варто вирішити шляхом посилення контролю

заставних кредиторів над належним їм забезпеченням та збільшенням їх прав, пов'язаних із продажем заставного майна.

Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у першу чергу стоїть на захисті інтересів боржників. Це пов'язано з надмірною тривалістю мораторію. Одним з можливих варіантів вирішення проблеми могло б бути запровадження фіксованих часових лімітів тривалості мораторію, з закінченням яких мораторій автоматично припиняв би свою дію, не зважаючи на продовження розгляду справи про банкрутство.

Особа, яка розпоряджається значними ресурсами, як правило, не буде працювати належним чином за мізерну плату. Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», всупереч світовій практиці, не ставить винагороду арбітражного керуючого у якості пріоритетного платежу у ліквідації, та не забезпечує гарантованого надходження оплати праці розпоряднику майна. Необхідна достатньо висока та гарантована оплата праці арбітражних керуючих задля забезпечення об'єктивності та неупередженості під час розгляду справи про банкрутство [2].

Усі ці та чимало інших проблем очікують на своє вирішення українським парламентом, який, на жаль, надто неохоче останнім часом торкається процедури банкрутства. У Верховній Раді України зареєстровано цілу низку законопроектів, спрямованих на вдосконалення процедури банкрутства, однак, їх розгляд надзвичайно затягується. Наприклад, законопроект 3132 уже шість разів включався у порядок денний Верховної Ради України, однак жодного разу так і не був розглянутий ним [3].

Література:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/admin/Downloads/Chnch_ekon_2016_1_10.pdf.
2. Малюська Д. Процедура банкрутства в сучасних реаліях України / Інтернет – видання «Економічна правда» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/ru/publications/2016/03/1/583495/>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

Черниш С.С.

к.е.н., доцент

*Чортківській навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету*

РАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

За сучасних умов господарювання загострилася проблематика адекватності оцінки ефективності діяльності вітчизняних підприємств, що, в свою чергу, зумовило необхідність розробки та застосування сучасних комп'ютерних технологій для проведення економічного аналізу.

Слід зауважити, що організація та проведення аналізу діяльності суб'єкта господарювання за умов використання комп'ютерних технологій потребує адаптивного підходу до вибору порядку його комп'ютеризації, що зумовлено насамперед специфікою діяльності, формою власності, різноманітністю завдань аналізу, що забезпечить удосконалення інформаційного забезпечення системи управління підприємством.

Особливостям застосування комп'ютерних аналітичних процедур при обробці економічної інформації присвячені дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців. Аналіз робіт у сфері комп'ютеризації аналізу діяльності суб'єкта господарювання показав, що на сьогодні відсутні єдині методичні принципи організації і технології проведення аналітичних робіт за умов застосування комп'ютерних технологій, що зумовлює актуальність дослідження.

Ефективне управління діяльністю суб'єкта господарювання за сучасних умов, які, у свою чергу, характеризуються швидкою зміною факторів зовнішнього середовища, невизначеністю і ризиком, потребує удосконалення організації і технології проведення аналітичних за умов застосування комп'ютерних технологій шляхом використання сучасних програмних продуктів.

Слід зазначити, що широке використання комп'ютерних технологій сприяє не лише збільшенню й підвищенню методичного рівня економічного аналізу, а й створенню його оптимальної організаційної моделі.

Отже, організація і методика проведення аналізу діяльності підприємств на основі використання сучасних комп'ютерних технологій повинна відповідати вимогам комплексності, системності, оперативності, прогресивності, динамічності, точності пізнання досліджуваного об'єкта, тенденцій і закономірностей його зміни та розвитку.

Застосування сучасних комп'ютерних технологій в оцінці ефективності діяльності підприємств для автоматизації аналітичних процедур насамперед передбачає:

1) забезпечення аналізу впливу на досліджуваний об'єкт широкого кола внутрішніх і зовнішніх чинників, що сприяє підвищенню ступеня наукової обґрунтованості управлінських рішень на основі результатів аналізу;

2) підвищення достовірності і надійності отриманих результатів аналізу;

3) створення можливостей для проведення комплексних аналітичних досліджень пов'язане з оперативною обробкою великих масивів вхідної аналітичної інформації;

4) підвищення системності економічного аналізу, що зумовлене необхідністю чіткого визначення і формалізації аналітичних завдань при їх рішенні в автоматичному режимі.

Застосування комп'ютерних технологій під час проведення економічного аналізу діяльності підприємства забезпечує поєднання процесу обробки вхідних даних з процесом прийняття управлінських рішень.

Зауважимо, що використання вітчизняними підприємствами програмних продуктів в аналітичній практиці надає суттєву допомогу аналітикам у здійсненні оцінки ефективності діяльності підприємств.

За результатами дослідження ринку комп'ютерних програм виявлено, що більшість розробників створюють універсальні комплексні управлінські системи, де значна увага приділяється аналітичним процедурам. Суттєвою умовою їх використання на сучасному етапі є необхідність їх доопрацювання та відповідної адаптації до потреб та особливостей діяльності конкретного підприємства.

Зауважимо, що розробка організаційних і методичних питань оцінки ефективності діяльності вітчизняних підприємств в умовах застосування сучасних комп'ютерних технологій забезпечує розширення меж аналітичних досліджень. Використання комп'ютерних аналітичних програм потребує науково обґрунтованого підходу до удосконалення методики економічного аналізу, недосконалість якої, в свою чергу, зумовлено насамперед відсутністю стандартизованих методик розрахунку показників діяльності підприємства.

Чецевий Є.І.

студент Сумського державного університету

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

З кожним роком безготівкові платежі через Інтернет набирають все більше популярності. За результатами першого півріччя 2017 року частка безготівкових розрахунків в загальному обсязі операцій з використанням платіжних карт в Україні склала 38,1%, збільшившись з початку року майже на 3%. На частку грошових переказів припадає 27% від всіх транзакцій з однієї карти.

Зазвичай, для вчинення шахрайських дій, зловмисники використовують відомі «Інтернет-аукціони» та дошки об'яв. Такий підхід одночасно дозволяє розташувати до себе покупців, використовуючи авторитетність електронних ресурсів, а також охопити велике коло потенційних жертв.

Для вирішення проблеми шахрайських дій з фінансовими операціями в Інтернеті, запропоновано використовувати сторонній сервіс, який буде виконувати роль посередника в фінансових угодах. Цей сервіс має допомогти в передачі грошей чи товару до користувачів без ризиків.

У разі виникнення шахрайства зі сторони покупця чи продавця, він допоможе вирішити суперечку вибравши сторону постраждалого від шахрайства, якщо у цієї сторони будуть вагомі докази.

Зупиняючись на кожному етапі протидії шахрайським операціям в Інтернеті, зазначимо наступне:

Етап перший – після того як покупець і продавець домовилися про конкретний товар і спосіб оплати покупець створює угоду на сайті цього сервісу.

Етап другий – сервіс знімає заявлену суму грошей с карти покупця і зберігає у себе до отримання заказу покупцем.

Етап третій – продавець бачить, що гроші вже є на сервісі і відправляє товар. Продавець відмічає все це на сервісі додавши накладну.

Етап четвертий – покупець отримує товар, підтверджує отримання і його стан на сервісі. Після чого угода буде завершена і гроші будуть перераховані сервісом на карту продавця.

Підводячи підсумок, справедливо зауважити, що використовуючи сервіс, який відіграє роль посередника в здійсненні фінансової операції, зменшується ризик виникнення шахрайства, як зі сторони продавця, так і зі сторони покупця.

Цей сервіс реалізовано у вигляді web-додатку. Кожен з учасників угоди повинен мати аккаунт на на цьому сайті для переказу або отримання грошей. В web-додатку буде реалізовано зручний пошук користувачів, кому потрібно перерахувати і яку саме суму грошей. Для зручності на головній панелі буде виведені всі фінансові операції с повною інформацією (відправник грошей, одержувач грошей, дата створення угоди, поточний статус угоди). Також на цій панелі будуть додані кнопки в залежності від статусу угоди. За допомогою яких користувачі зможуть відмінити угоду, підтвердити доставку товару та відкрити суперечку. Додатково до зазначеного, ще однією з головних умов для відправника грошей буде прив'язка кредитної карти до сервісу для зняття грошей для перерахування, а для одержувача це аккаунт в платіжній системі stripe для безпечних транзакцій

Список використаних джерел

1. British fraud ran Beijing ticket scam [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.smh.com.au/news/off-the-field/olympic-ticket-scammer-unmasked/2008/08/05/1217702042881.html>

2. How boom in rogue ticket websites fleeces Britons [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/world/2008/mar/09/olympicgames2008.internet>

3. A Common Currency for Online Fraud; Forgers of U.S. Postal Money Orders Grow in Numbers and Skill [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9907EE_D81231F935A15757C0A9639C8B63&n=...&smid=pl-share

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Мосійчук А. О.

*Київський національний університет культури і мистецтв,
аспірант кафедри PR і журналістики*

КОМУНІКАЦІЯ НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ МЕДІА. БЛОГИ

У статті автор аналізує нові медіа як фактор появи принципово нової культури комунікації в сучасному суспільстві: комунікації на основі цифрових медіа.

Ключові слова: цифрові медіа; соціальна комунікація; мережеве суспільство; комунікаційні технології; комунікація; блоги.

В статье автор анализирует новые медиа как фактор появления принципиально новой культуры коммуникации в современном обществе: коммуникации на основе цифровых медиа.

Ключевые слова: цифровые медиа; социальная коммуникация; сетевое общество; коммуникационные технологии; коммуникация; блоги.

In the article, the author analyzes new media as a factor in the emergence of a fundamentally new culture of communication in modern society: communication on the basis of digital media.

Key words: digital media; social communication; network society; communication technologies; communication; blogs

Постановка проблеми. Нині вся медіа-система інформаційного обороту відчуває великі зміни. Комунікація нами розуміється як система, в якій здійснюється взаємодія, а способи спілкування дозволяють створювати, передавати і приймати різноманітну інформацію.

Перетворення нових медіа - один з головних чинників трансформації соціальної реальності і зміни характеру соціальної комунікації. Комунікація за допомогою нових медіа суттєво впливає на всі сфери соціальної дійсності, сприяючи формуванню нових видів суспільних відносин, а з моменту появи Інтернету як «технології вільної комунікації», взаємодія людей у віртуальному середовищі привертає все

більшу увагу вчених. При цьому у зв'язку з розвитком нових медіа та розширенням соціальної реальності за рахунок появи цифрового вимірювання в соціологічному дискурсі актуалізувалась дискусія про соціальну сутність нових медіа та про суперечливий характер цього соціального феномена. Залежно від підходу нові медіа розглядаються як явище, котре змінило багато сфер життєдіяльності людей і приводить до величезних змін у масовій комунікації. [6].

Інформаційне суспільство входить в Епоху використання комунікації на основі цифрових медіа. За допомогою нових форм інформації - блогів, ми вступаємо в суспільний діалог. Тим самим створюється самобутнє інформаційне поле, яке сприяє згуртуванню комунікаторів. Веб-простір, точніше блогосфера, стає ареною для багаточисленних точок зору, місцем об'єднання людей в спільноти однодумців.

Технології нових медіа змінили світ докорінно, вплинувши навіть на традиційні друковані та електронні засоби масової інформації, при цьому їхня поява привела до формування нових видів соціальної взаємодії. Ці та багато інших питань визначають актуальність і мету статті.

Аналіз досліджень і публікацій. На думку С. Квіта, всі спроби аналізу ролі «нових медіа» у системі масових комунікацій мають істотний недолік, оскільки вони старіють швидше, ніж розвивається цей феномен.

Незважаючи на те, що тема інформаційного суспільства та засобів масової інформації в цілому добре розроблена в соціологічній літературі, вплив нових медіа на суспільство досліджено недостатньо. [3].

Б. Велман, розглядаючи в своїй роботі етапи взаємодії індивідів у суспільстві, підкреслює, що персоналізований світ народжує новий вид взаємодії - мережевий індивідуалізм, в якому кожен індивід переключується між своїми особистими зв'язками і мережами.

У роботах М. Кастельса розглядається вплив мережевого суспільства на характер соціальних комунікацій і, як наслідок, поява принципово нової культури комунікації в сучасному суспільстві.

Метою дослідження є вивчення питання комунікації на основі цифрових медіа.

Виклад основного матеріалу. Сучасні комунікаційні технології, що змінили багато сфер життєдіяльності людей і є сьогодні одним з основних чинників трансформації соціальної реальності, отримали назву «нові медіа». Масове використання нових медіа здійснюється за допомогою цифрових технологій, проте визначення «нові медіа» не можна віднести до самого Інтернету, а тільки до тих засобів масової комунікації, які створені на його основі. Здатність нових медіа доставляти незліченну кількість індивідуалізованих повідомлень одночасно, забезпечуючи при цьому рівний контроль над їх змістом, дає можливість індивідам брати участь в процесі комунікації за схемою «багато-до-багатьох» («many-to-many»).

Таким чином, нові медіа стають не тільки звільненням від посередників у процесі передачі і поширення інформації, а й фактором створення нової комунікаційної культури. [2].

Як відзначає О.М. Кислова, саме широке поширення нових медіа і дигіталізація (оцифрування) дозволили констатувати початок цифрової епохи і становлення «цифрового» суспільства. Масове використання комунікаційних та інформаційних технологій на сьогоднішній день набуло глобального характеру і привело до необмеженого доступу до інформації, а перехід від традиційних медіа до нових знаменує собою зміну характеру соціальної комунікації. [1].

Мережеві щоденники - унікальне явище, воно ґрунтується на принципах контексту, гіпертексту і інтерактивності, увібравши в себе традиції ЗМІ-посередників (газети, радіо, телебачення). При цьому є принципово відмінності, характерні тільки для нового медіа-середовища.

У контексті соціології нові медіа сьогодні розглядаються як засоби масової інформації, які використовують цифрові технології з метою розвитку індивідуалізованих і інтерактивних комунікацій.

Індивідуалізація виражається в можливості поширення новими медіа незліченної кількості націлених на конкретну людину повідомлень одночасно. Основна відмінність між традиційними і інтерактивними каналами полягає в можливості здійснювати двосторонню комунікацію за допомогою цифрових технологій.

Рівень відгуку на інтерактивні повідомлення поки набагато вище, тому що цей вид комунікації ще не перейшов в розряд традиційних. Блоги надають всім любителям спілкування можливість висловити свою думку або поділитися своїми знаннями з іншими. Здебільшого спілкування відбувається один на один.

Коли глобальний інформаційний простір зазнає великих змін: століттями налагоджена система масового виробництва інформації традиційними ЗМІ в сучасних умовах Інтернету змушена видозмінюватися і пристосовуватися до нововведень. Журналістика блогової ери індивідуалізується, відбувається диференціація та інформації, і її виробника, і аудиторії.

Як відзначає С. Квіт, інтерактивність має на увазі багатосторонній інформаційний обмін як з одним користувачем, так і з аудиторією в цілому, при цьому комунікація набуває рис синхронного характеру.

Отже, використання нових медіа стає обов'язковим елементом повсякденного життя сотень мільйонів користувачів і одним з основних чинників зміни багатьох сфер життєдіяльності людей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова Е.В. Публичная сфера, городское пространство и новые медиа / Е.В. Абрамова // Философский журнал. – 2012. – № 2. – С. 79-86.
2. Бобова Л.А. Мануэль Кастельс: влияние сетевого общества на характер социальных коммуникаций / Л.А. Бобова // Вестник МГИМО-Университета. – 2013. – № 5. – С. 213-220.
3. Василик М.А. Основы теории коммуникации / М.А. Василик. – М.: Гардарики, 2003. – 615 с.
4. Горохов В. Интерактивная журналистика: Путь в будущее / В. Горохов, Т. Гринберг // Вестник Московского университета. Сер. 10: Журналистика. – 2000. – № ????. – С. 82-83.94 № 7 (135) липень 2016 СОЦІОЛОГІЯ ГРАНІ ISSN 2077-1800 (Print), ISSN 2413-8738 (Online)
5. Журбенко К.В. Вплив нових медіа на соціальну комунікацію / К.В. Журбенко // Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики». – Д.: Роял Принт, 2016. – С. 317- 318.
6. Кастельс М. Интернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / М. Кастельс [пер. з англ. Е.Г. Ганиша, А.Б. Волкової]. – К.: «Видавництво «Ваклер» у формі ТОВ, 2007. – 304 с.
7. Квіт С. Масові комунікації: Підручник / С. Квіт. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 206 с.

Полицук В.В.

*студентка 3 курсу ЕКК-1507 групи
факультету інформаційних технологій
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ КРАЇН СВІТУ

Стаття вивчає вплив соціологічних та екологічних факторів на демографічну ситуацію країн світу. Встановлює чи існує взаємозв'язок між ними. Ілюструє загальну ситуацію народжуваності, смертності та середньої тривалості життя у світі.

Ключові слова: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, демографія, екологія

Сьогодні у світі спостерігається активне збільшення чисельності населення, але при цьому спостерігається депопуляція окремих країн. Безперечно країни знаходяться у різних екологічних та соціальних умовах, але наскільки ці фактори мають вплив на демографічну ситуацію країн? Спробуємо це з'ясувати. Для дослідження із генеральної сукупності всіх країн було обрано вибірку з 56 країн. Аналіз будемо проводити за 11 показниками:

- народжуваність
- смертність
- середня тривалість життя
- індекс рівня життя
- індекс купівельної спроможності
- індекс безпеки
- індекс охорони здоров'я
- індекс вартості життя
- співвідношення вартості нерухомості до доходу
- індекс забруднення
- кліматичний індекс[1]

Інструментарієм для проведення дослідження обираємо R.

На наступних графіках можна візуально оцінити народжуваність, смертність та середню тривалість життя у країнах, які було обрано для дослідження. Інтенсивність досліджуваної ознаки передається кольором від світло-сірого до чорного. Країни, що не входять до вибірки позначені білим.

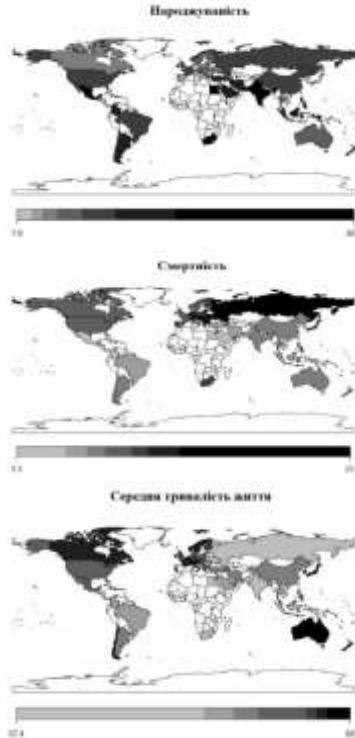

Рис. 1-3 Графіки, що ілюструють народжуваність, смертність та середню тривалість життя відповідно[2][3]

Оскільки індекс рівня життя включає в себе частину показників, тому звичайно, що недоцільно брати його до розрахунку на рівні з іншими. Краще окремо дослідити вплив даного показника та всіх інших.

Дослідивши регресійну залежність народжуваності від соціальних та екологічних факторів, ми отримали наступні результати:

$$\text{Народжуваність} = 11,4 + 0,11 \times \text{індекс рівня життя} \quad (1)$$

Значення помилки при відхиленні нульової гіпотези про відсутність зв'язку між результуючою та факторною змінною 0,62, що дозволяє нам стверджувати, що зв'язок між народжуваністю та рівнем життя досить слабкий, отже говорити про якийсь значний вплив не доводиться.

$$\text{Народжуваність} = 15,85 - 0,04 \times \text{індекс купівельної спроможності} - 0,07 \times \text{індекс безпеки} + 0,006 \times \text{індекс охорони здоров'я} + 0,12 \times \text{індекс вартості життя} - 0,24 \times \text{співвідношення вартості нерухомості до доходу} - 0,05 \times \text{індекс забруднення} - 0,03 \times \text{кліматичний індекс} \quad (2)$$

Серед усіх отриманих коефіцієнтів значущим є тільки вплив вартості життя на народжуваність.

Щодо смертності результати наступні:

$$\text{Смертність} = 11,1 + 0,02 \times \text{індекс рівня життя} \quad (3)$$

Даний коефіцієнт не є значущим, тому про сильний вплив мова не йде.

$$\text{Смертність} = 9,8 - 0,03 \times \text{індекс купівельної спроможності} + 0,02 \times \text{індекс безпеки} - 0,03 \times \text{індекс охорони здоров'я} + 0,04 \times \text{індекс вартості життя} - 0,07 \times \text{співвідношення вартості нерухомості до доходу} + 0,03 \times \text{індекс забруднення} - 0,02 \times \text{кліматичний індекс} \quad (4)$$

Значення помилки при відхиленні нульової гіпотези 0,9, що дозволяє нам стверджувати відсутність зв'язку між смертністю і конкретними факторами.

Щодо середньої тривалості життя, результати аналогічні до попередніх – жодного сильного впливу прослідкувати не вдається:

Середня тривалість життя = $75,2 + 0,02 \times \text{індекс рівня життя}$ (5)

Коефіцієнт не значущий.

Середня тривалість життя = $71,9 + 0,06 \times \text{індекс купівельної спроможності} + 0,05 \times \text{індекс безпеки} + 0,03 \times \text{індекс охорони здоров'я} - 0,1 \times \text{індекс вартості життя} + 0,3 \times \text{співвідношення вартості нерухомості до доходу} - 0,07 \times \text{індекс забруднення} + 0,03 \times \text{кліматичний індекс}$ (6)

Коефіцієнти незначущі, ймовірність помилки при відхиленні нульової гіпотези 0,47

Загалом у ході дослідження не вдалося виявити зв'язок між досліджуваними змінними.

Список використаних джерел:

1. Quality of Life Index 2016 // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings.jsp> (16.12.2017)
 2. Список стран по естественному приросту населения // Електронний ресурс. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Список_стран_по_естественному_приросту_населения (16.12.2017)
 3. Рейтинг стран мира по уровню продолжительности жизни // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://gmarket.ru/ratings/life-expectancy-index/life-expectancy-index-info> (16.12.17)
-

Наукове видання

Українською, англійською та російською мовами

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ЗНАНЬ»

(М. КИЇВ, 28-29 ГРУДНЯ 2017 РОКУ)